

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2019 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Agnieszka Terpiłowska (spr.)

Sędziowie: SSA Aleksandra Marszałek

SSA Sławomir Jurkowicz

Protokolant: Beata Grzybowska

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2019 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa W. B. (1), H. C., J. G. (1), J. J., M. J. (1), L. O., S. P., M. P. (1), P. R., G. S., M. S. (1), R. U. i R. Ż.

przeciwko (...) S.A. w L.

o zapłatę

oraz z powództwa wzajemnego (...) S.A. w L.

przeciwko W. B. (1), H. C., J. G. (1), J. J., M. J. (1), L. O., S. P., M. P. (1), P. R., G. S., M. S. (1), R. U. i R. Ż.

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy

z dnia 25 września 2018 r. sygn. akt I C 214/07

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- w pkt. XVI zasądza od pozwanego/powoda wzajemnego (...) S.A. w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnie W. B. (1) 1.524,37 zł kosztów procesu z powództwa głównego;**
- w pkt. XVII zasądza od pozwanego/powoda wzajemnego (...) S.A. w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnie H. C. 2.786,04 zł kosztów procesu z powództwa głównego;**
- w pkt. XVIII zasądza od pozwanego/powoda wzajemnego (...) S.A. w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnie J. G. (1) 2.786,04 zł kosztów procesu z powództwa głównego;**
- w pkt. XIX zasądza od pozwanego/powoda wzajemnego (...) S.A. w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnie J. J. 1.273,63 zł kosztów procesu z powództwa głównego;**

- *w pkt. XX zasądza od pozwanego/powoda wzajemnego (...) S.A. w L. na rzecz powoda/ pozwanego wzajemnie M. J. (1) 3.550,22 zł kosztów procesu z powództwa głównego;*
- *w pkt. XXI zasądza od pozwanego/powoda wzajemnego (...) S.A. w L. na rzecz powodów/ pozwanych wzajemnie B. K., E. K., I. K. 764,17 zł kosztów procesu z powództwa głównego;*
- *w pkt. XXII zasądza od pozwanego/powoda wzajemnego (...) S.A. w L. na rzecz powoda/ pozwanego wzajemnie L. O. 764,17 zł kosztów procesu z powództwa głównego;*
- *w pkt. XXIII zasądza od pozwanego/powoda wzajemnego (...) S.A. w L. na rzecz powoda/ pozwanego wzajemnie S. P. 5.826,83 zł kosztów procesu z powództwa głównego;*
- *w pkt. XXIV zasądza od pozwanego/powoda wzajemnego (...) S.A. w L. na rzecz powoda/ pozwanego wzajemnie M. P. (1) 1.010,93 zł kosztów procesu z powództwa głównego;*
- *w pkt. XXV zasądza od pozwanego/powoda wzajemnego (...) S.A. w L. na rzecz powoda/ pozwanego wzajemnie P. R. 3.801 zł kosztów procesu z powództwa głównego;*
- *w pkt. XXVI zasądza od pozwanego/powoda wzajemnego (...) S.A. w L. na rzecz powoda/ pozwanego wzajemnie G. S. 5.066,62 zł kosztów procesu z powództwa głównego;*
- *w pkt. XXVII zasądza od pozwanego/powoda wzajemnego (...) S.A. w L. na rzecz powoda/ pozwanego wzajemnie M. S. (1) 4.055,68 zł kosztów procesu z powództwa głównego;*
- *w pkt. XXVIII zasądza od pozwanego/powoda wzajemnego (...) S.A. w L. na rzecz powoda/ pozwanego wzajemnie R. U. 5.826,83 zł kosztów procesu z powództwa głównego;*
- *w pkt. XXIX zasądza od pozwanego/powoda wzajemnego (...) S.A. w L. na rzecz powoda/ pozwanego wzajemnie R. Ź. 764,17 zł kosztów procesu z powództwa głównego;*

II. oddala apelację powodów/pozwanych wzajemnie w pozostałej części i apelację pozwanego/powoda wzajemnego w całości;

III. znosi pomiędzy stronami koszty postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Powodowie W. B. (1), H. C., J. G. (1),

J. J., M. J. (1), J. K., L. O., S. P., M. P. (1), P. R., G. S., M. S. (2), R. U. i R. Ź. wnieśli o zasądzenie od strony pozwanej (...) S.A. w L. na rzecz każdego z nich wynagrodzenia za stosowanie projektu racjonalizatorskiego nr (...), należnego im w ósmym roku stosowania projektu (za 2006r.), równego 15 % efektów ekonomicznych uzyskanych przez stronę pozwaną w 2006 r. w związku ze stosowaniem projektu. Powodowie domagali się zasądzenia na swoją rzecz odpowiednio:

- W. B. (1) kwoty 1 620 833,17 zł z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2007r. do dnia zapłaty, co stanowiło 3 % udziału w piętnastoprocentowym efekcie ekonomicznym uzyskanym przez stronę pozwaną w 2006r. w związku ze stosowaniem projektu,
- H. C. kwoty 2 971 619,15 zł z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2007r. do dnia zapłaty, co stanowiło 5,5 % udziału w piętnastoprocentowym efekcie ekonomicznym uzyskanym przez stronę pozwaną w 2006 r. w związku ze stosowaniem projektu,
- J. G. (1) kwoty 2 971 619,15 zł z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2007 r. do dnia zapłaty, co stanowiło 5,5 % udziału w piętnastoprocentowym efekcie ekonomicznym uzyskanym przez stronę pozwaną w 2006 r. w związku ze stosowaniem projektu,
- J. J. kwoty 1 350 735,98 zł z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2007r. do dnia zapłaty, co stanowiło 2,5 % udziału w piętnastoprocentowym efekcie ekonomicznym uzyskanym przez stronę pozwaną w 2006r. w związku ze stosowaniem projektu,
- M. J. (1) kwoty 3 782 060,74 zł z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2007r. do dnia zapłaty, co stanowiło 7 % udziału w piętnastoprocentowym efekcie ekonomicznym uzyskanym przez stronę pozwaną w 2006r. w związku ze stosowaniem projektu,
- J. K. kwoty 810 441,59 zł z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2007 r. do dnia zapłaty, co stanowiło 1,5 % udziału w piętnastoprocentowym efekcie ekonomicznym uzyskanym przez stronę pozwaną w 2006r. w związku ze stosowaniem projektu,
- L. O. kwoty 810 441,59 zł z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2007 r. do dnia zapłaty, co stanowiło 1,5 % udziału w piętnastoprocentowym efekcie ekonomicznym uzyskanym przez stronę pozwaną w 2006r. w związku ze stosowaniem projektu,
- S. P. kwoty 6 213 385,50 zł z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2007 r. do dnia zapłaty, co stanowiło 11,5 % udziału w piętnastoprocentowym efekcie ekonomicznym uzyskanym przez stronę pozwaną w 2006 r. w związku ze stosowaniem projektu,
- M. P. (1) kwoty 1 080 588,78 zł z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2007 r. do dnia zapłaty, co stanowiło 2 % udziału w piętnastoprocentowym efekcie ekonomicznym uzyskanym przez stronę pozwaną w 2006r. w związku ze stosowaniem projektu,
- P. R. kwoty 4 052 207,93 zł z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2007r. do dnia zapłaty, co stanowiło 7,5 % udziału w piętnastoprocentowym efekcie ekonomicznym uzyskanym przez stronę pozwaną w 2006r. w związku ze stosowaniem projektu,
- G. S. kwoty 5 402 943,91 zł z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2007r. do dnia zapłaty, co stanowiło 10 % udziału w piętnastoprocentowym efekcie ekonomicznym uzyskanym przez stronę pozwaną w 2006r. w związku ze stosowaniem projektu,
- M. S. (2) kwoty 4 322 355,13 zł z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2007r. do dnia zapłaty, co stanowiło 8 % udziału w piętnastoprocentowym efekcie ekonomicznym uzyskanym przez stronę pozwaną w 2006r. w związku ze stosowaniem projektu,
- R. U. kwoty 6 213 385,50 zł z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2007 r. do dnia zapłaty, co stanowiło 11,5 % udziału

w piętnastoprocentowym efekcie ekonomicznym uzyskanym przez stronę pozwaną w 2006r. w związku ze stosowaniem projektu,

- R. Ź. kwoty 810 441,59 zł z ustawowymi odsetkami od 1 marca 2007r. do dnia zapłaty, co stanowiło 1,5 % udziału w piętnastoprocentowym efekcie ekonomicznym uzyskanym przez stronę pozwaną w 2006r. w związku ze stosowaniem projektu.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana (...) S.A. w L. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Nadto złożyła pozew wzajemny, w którym domagała się zasądzenia na swoją rzecz od powodów/pozwanych wzajemnych odpowiednio:

- W. B. (1) kwoty 962 866 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa wzajemnego,
- H. C. kwoty 1 765 253,04 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa wzajemnego,
- J. G. (1) kwoty 1 765 253,04 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa wzajemnego,
- J. J. kwoty 802 388 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa wzajemnego,
- M. J. (1) kwoty 2 246 686 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa wzajemnego,
- J. K. kwoty 481 433 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa wzajemnego,
- L. O. kwoty 481 433 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa wzajemnego,
- S. P. kwoty 3 690 984 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa wzajemnego,
- M. P. (1) kwoty 641 911 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa wzajemnego,
- P. R. kwoty 2 407 164 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa wzajemnego,
- G. S. kwoty 3 209 551 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa wzajemnego,
- M. S. (1) kwoty 2 567 641 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa wzajemnego,
- R. U. kwoty 3 690 984 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa wzajemnego,
- R. Ź. kwoty 481 433 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa wzajemnego.

Strona pozwana/powód wzajemny (...) S.A. zarzuciła, że projekt (...) nie jest projektem racjonalizatorskim, gdyż zawierał rozwiązania znane stronom, zawarte w projekcie (...) Nr (...) z 17.05.1978r. pt. (...). Z uwagi na brak wkładu twórczego nie ma cech projektu racjonalizatorskiego w rozumieniu art. 83 ustawy o wynalazczości i nigdy za taki nie powinien być uznany .

Strona pozwana wskazała też na nieprawidłowości przy zawieraniu i wykonaniu umowy z 17 maja 1997 r., takie jak:

a) wysokość wynagrodzenia ustalona w umowie odbiegała od zasad przewidzianych w obowiązującym w (...) S.A. Regulaminie Wynalazczości z 7 kwietnia 1997r.

b) twórcy projektu zajmowali wówczas kierownicze stanowiska w firmie pozwanej;

c) decyzję o uznaniu projektu za projekt racjonalizatorski podjął Prezes Zarządu S. S. (1) podczas gdy zgodnie z Regulaminem powinna to zrobić jednostka organizacyjna pozwanej, a gdy spodziewany efekt ekonomiczny ma przekroczyć milion złotych potrzebna była zgoda Dyrektora Generalnego (...) S.A.;

d) brak uzasadnienia decyzji o zatwierdzeniu projektu, brak niezbędnych elementów tej decyzji;

e) brak wymaganej przez regulamin etapowości decyzji, czyli jednostka organizacyjna pozwanej winna była zasięgnąć opinii m.in. Międzyoddziałowej Hutniczej Komisji Wynalazczości, istniejącej od 20 sierpnia 1997 r. W/w komisja obradowała 26 sierpnia 1997 r., ale z protokołu obrad nie wynika, że zaopiniowała projekt jako racjonalizatorski.

Powództwo wzajemne opierała na zarzucie nienależnych świadczeń wypłaconych powodom za szósty i siódmy rok stosowania projektu, tj. za lata 2004 – 2005. Z uwagi na to, że wypłaty wynagrodzeń w tych okresach nastąpiły już po wejściu w życie ustawy Prawo własności przemysłowej można uznać, że stosunek prawny w postaci bezpodstawnego wzbogacenia współtwórców projektu racjonalizatorskiego objętego umową z 1997 r. powinien podlegać przepisom obecnie obowiązującym.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 25 września 2018 r. Sąd Okręgowy w Legnicy

I. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego (...) Spółki Akcyjnej w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego W. B. (1) kwotę 909 431,27 zł (dziewięćset dziewięć tysięcy czterysta trzydzieści jeden złotych 27/100 groszy) z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007r. do 31 grudnia 2015r.,
- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

II. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego (...) Spółki Akcyjnej w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego H. C. kwotę 1 667 290,66 zł (jeden milion sześćset sześćdziesiąt siedem tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt złotych 66/100 groszy) z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007r. do 31 grudnia 2015r.,
- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

III. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego (...) Spółki Akcyjnej w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego J. G. (1) kwotę 1 667 290 66 zł (jeden milion sześćset sześćdziesiąt siedem tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt złotych 66/100 groszy) z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007r. do 31 grudnia 2015r.,
- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

IV. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego (...) Spółki Akcyjnej w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego J. J. kwotę 757 859,39 zł (siedemset pięćdziesiąt siedem tysięcy osiemset pięćdziesiąt dziewięć złotych 39/100 groszy) z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007r. do 31 grudnia 2015r.,
- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

V. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego (...) Spółki Akcyjnej w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego M. J. (1) kwotę 2 122 006,29 zł (dwa miliony sto dwadzieścia dwa tysiące sześć złotych 29/100 groszy) z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007r. do 31 grudnia 2015r.,
- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

VI. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego (...) Spółki Akcyjnej w L. na rzecz powodów/pozwanych wzajemnych B. K., E. K., I. K. solidarnie kwotę 454 715,63 zł (czterysta pięćdziesiąt cztery tysiące siedemset piętnaście złotych 63/100 groszy) z odsetkami:

- ustawowymi licznymi od 1 marca 2007r. do 31 grudnia 2015r.,

- ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

VII. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego (...) Spółki Akcyjnej w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego L. O. kwotę 454 715,63 zł (czterysta pięćdziesiąt cztery tysiące siedemset piętnaście złotych 63/100 groszy) z odsetkami:

- ustawowymi licznymi od 1 marca 2007r. do 31 grudnia 2015r.,

- ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

VIII. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego (...) Spółki Akcyjnej w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego S. P. kwotę 3 486 153,19 zł (trzy miliony czterysta osiemdziesiąt sześć tysięcy sto pięćdziesiąt trzy złotych 19/100 groszy) z odsetkami:

- ustawowymi licznymi od 1 marca 2007r. do 31 grudnia 2015r.,

- ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

IX. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego (...) Spółki Akcyjnej w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego M. P. (1) kwotę 606 287,51 zł (sześćset sześć tysięcy dwieście osiemdziesiąt siedem złotych 51/100 groszy) z odsetkami:

- ustawowymi licznymi od 1 marca 2007r. do 31 grudnia 2015r.,

- ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

X. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego (...) Spółki Akcyjnej w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego P. R. kwotę 2 273 578,17 zł (dwa miliony dwieście siedemdziesiąt trzy tysiące pięćset siedemdziesiąt osiem złotych 17/100 groszy) z odsetkami:

- ustawowymi licznymi od 1 marca 2007r. do 31 grudnia 2015r.,

- ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

XI. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego (...) Spółki Akcyjnej w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego G. S. kwotę 3 031 437,56 zł (trzy miliony trzydzieści jeden tysięcy czterysta trzydzieści siedem złotych 56/100 groszy) z odsetkami:

- ustawowymi licznymi od 1 marca 2007r. do 31 grudnia 2015r.,

- ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty;

XII. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego (...) Spółki Akcyjnej w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego M. S. (1) kwotę 2 425 150,05 zł (dwa miliony czterysta dwadzieścia pięć tysięcy sto pięćdziesiąt złotych 05/100 groszy) z odsetkami:

- ustawowymi licznymi od 1 marca 2007r. do 31 grudnia 2015r.,

- ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

XIII. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego (...) Spółki Akcyjnej w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego R. U. kwotę 3 486 153,19 zł (trzy miliony czterysta osiemdziesiąt sześć tysięcy sto pięćdziesiąt trzy złotych 19/100 groszy) z odsetkami:

- ustawowymi licznymi od 1 marca 2007r. do 31 grudnia 2015r.,

- ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016. do dnia zapłaty;

XIV. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego (...) Spółki Akcyjnej w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego R. Ż. kwotę 454 715,63 zł (czterysta pięćdziesiąt cztery tysiące siedemset piętnaście złotych 63/100 groszy) z odsetkami:

- ustawowymi licznymi od 1 marca 2007r. do 31 grudnia 2015r.,

- ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

XV. oddalił dalej idące powództwa;

XVI. zasądził od powoda/pozwanego wzajemnego W. B. (1) na rzecz pozwanego/powoda wzajemnego kwotę 1 591 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z powództwa głównego;

XVII. zasądził od powoda/pozwanego wzajemnego H. C. na rzecz pozwanego/powoda wzajemnego kwotę 2 908 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z powództwa głównego;

XVIII. zasądził od powoda/pozwanego wzajemnego J. G. (1) na rzecz pozwanego/powoda wzajemnego kwotę 2 908 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z powództwa głównego;

XIX. zasądził od powoda/pozwanego wzajemnego J. J. na rzecz pozwanego/powoda wzajemnego kwotę 1 329 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z powództwa głównego;

XX. zasądził od powoda/pozwanego wzajemnego M. J. (1) na rzecz pozwanego/powoda wzajemnego kwotę 3 705 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z powództwa głównego;

XXI. zasądził od powodów/pozwanych wzajemnie B. K., E. K., I. K. solidarnie na rzecz pozwanego/powoda wzajemnego kwotę 798 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z powództwa głównego;

XXII. zasądził od powoda/pozwanego wzajemnego L. O. na rzecz pozwanego/powoda wzajemnego kwotę 798 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z powództwa głównego;

XXIII. zasądził od powoda/pozwanego wzajemnego S. P. na rzecz pozwanego/powoda wzajemnego kwotę 6 081 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z powództwa głównego;

XXIV. zasądził od powoda/pozwanego wzajemnego M. P. (1) na rzecz pozwanego/powoda wzajemnego kwotę 1 055 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z powództwa głównego;

XXV. zasądził od powoda/pozwanego wzajemnego P. R. na rzecz pozwanego/powoda wzajemnego kwotę 3 967 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z powództwa głównego;

XXVI. zasądza od powoda/pozwanego wzajemnego G. S. na rzecz pozwanego/powoda wzajemnego kwotę 5 288 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z powództwa głównego;

XXVII. zasądził od powoda/pozwanego wzajemnego M. S. (1) na rzecz pozwanego/powoda wzajemnego kwotę 4 233 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z powództwa głównego;

XXVIII. zasądził od powoda/pozwanego wzajemnego R. U. na rzecz pozwanego/powoda wzajemnego kwotę 6 081 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z powództwa głównego;

XXIX. zasądził od powoda/pozwanego wzajemnego R. Ż. na rzecz pozwanego/powoda wzajemnego kwotę 798 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z powództwa głównego;

XXX. oddalił powództwa wzajemne;

XXXI. zasądził od pozwanego /powoda wzajemnego na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego W. B. (1) kwotę 1 654,56 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z powództwa wzajemnego;

XXXII. zasądził od strony pozwanej/powoda wzajemnego na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego H. C. kwotę 3 024 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z powództwa wzajemnego;

XXXIII. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego J. G. (1) kwotę 3 024 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z powództwa wzajemnego;

XXXIV. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego J. J. kwotę 1 382,40 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z powództwa wzajemnego;

XXXV. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego M. J. (1) kwotę 3 853,44 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z powództwa wzajemnego;

XXXVI. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego na rzecz powodów/pozwanych wzajemnych B. K., E. K., I. K. solidarnie kwotę 829,44 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z powództwa wzajemnego;

XXXVII. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego L. O. kwotę 829,44 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z powództwa wzajemnego;

XXXVIII. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego S. P. kwotę 6 324,48 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z powództwa wzajemnego;

XXXIX. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego M. P. (1) kwotę 1 097,28 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z powództwa wzajemnego;

XL. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego P. R. kwotę 4 125,60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z powództwa wzajemnego;

XLI. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego G. S. kwotę 5 499,36 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z powództwa wzajemnego;

XLII. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego M. S. (1) kwotę 4 402,08 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z powództwa wzajemnego;

XLIII. zasądził od pozwanego /powoda wzajemnego na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego R. U. kwotę 6 324,48 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z powództwa wzajemnego;

XLIV. zasądził od pozwanego/powoda wzajemnego na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego R. Ż. kwotę 829,44 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z powództwa wzajemnego.

XLV. tytułem brakujących w sprawie kosztów sądowych nakazuje uiścić na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Legnicy):

- powodowi/pozwanemu wzajemnemu W. B. (1) kwotę 273,51 zł,

- powodowi/pozwanemu wzajemnemu H. C. kwotę 499,89 zł,

- powodowi/pozwanemu wzajemnemu J. G. (1) kwotę

499,89 zł,

- powodowi/pozwanemu wzajemnemu J. J. kwotę 228,52 zł,
- powodowi/pozwanemu wzajemnemu M. J. (1) kwotę 637,01 zł,
- powodom/pozwanym wzajemnie B. K., E. K., I. K. solidarnie kwotę 137,11 zł,
- powodowi/pozwanemu wzajemnemu L. O. kwotę 137,11 zł,
- powodowi/pozwanemu wzajemnemu S. P. kwotę 1 045,49 zł,
- powodowi/pozwanemu wzajemnemu M. P. (1) kwotę 181,39 zł,
- powodowi/pozwanemu wzajemnemu P. R. kwotę 682 zł,
- powodowi/pozwanemu wzajemnemu G. S. kwotę 909,09 zł,
- powodowi/pozwanemu wzajemnemu M. S. (1) kwotę 727,70 zł,
- powodowi/pozwanemu wzajemnemu R. U. kwotę 1 045,49 zł,
- powodowi/pozwanemu wzajemnemu R. Ż. kwotę 137,11 zł,
- pozwanemu/powodowi wzajemnemu kwotę 9 089,11 zł.

Sąd pierwszej instancji ustalił następujący stan faktyczny:

W maju 1997 r. w (...) S.A. w L. obowiązywały „Zasady funkcjonowania wynalazczości w (...) S.A.”, stanowiące załącznik nr 2 do Uchwały Nr (...) Zarządu (...) S.A. z 7 kwietnia 1997r. Według pkt IV ppkt 1 załącznika nr (...) za „Projekty” dokonane w ramach zawartych

z (...) umów o dokonanie „Projektu” twórcom przysługuje wynagrodzenie określone w umowach. Natomiast zgodnie z ppkt 2 za „Projekty” zgłaszane bez wcześniejszych umów, twórcom przysługuje wynagrodzenie w wysokości 10 % efektów ekonomicznych uzyskiwanych w okresie pierwszych pięciu lat korzystania

z „Wynalazku” lub w wysokości 3 % efektów ekonomicznych uzyskiwanych w okresie pierwszych trzech lat korzystania z projektu racjonalizatorskiego. W myśl zasad funkcjonowania wynalazczości w (...) SA rozwiązania zgłoszone przez twórców mogły być uznane przez „Jednostki organizacyjne (...)” za „Projekty racjonalizatorskie”. Komórka Wynalazczości, w której zgłoszenie projektu zostało zarejestrowane, miała koordynować postępowanie w fazie przygotowawczo-opiniodawczej celem dokonania oceny zgłoszonego projektu pod względem przydatności technicznej i organizacyjnej rozwiązania dla (...), przewidywanych korzyści, jakie (...) osiągnie z rozwiązania, uznania rozwiązania za projekt, przewidywanej zdolności patentowej/ochronnej, rozwiązania oraz ustalenia sytuacji prawnej projektu. „Komórka Wynalazczości” „zgłoszenie Projektu” miała przekazywać do zaopiniowania do właściwych „Komórek Organizacyjnych (...)w Oddziale”.

W razie konieczności do prawidłowej oceny rozwiązania należało zasięgnąć opinii kompetentnej jednostki zewnętrznej takiej jak np. producent, wyższa uczelnia,

a w razie zamiaru uznania projektu za „Projekt racjonalizatorski” zachodziła konieczność zasięgnięcia opinii Międzyoddziałowej Górniczej / Hutniczej Komisji Wynalazczości. Następnie „Jednostka Organizacyjna (...)” wydawała decyzję

w sprawie „Projektu”, w której w szczególności: oceniała nowość i nieoczywistość rozwiązania w aspekcie możliwości jego zgłoszenia do opatentowania; uznała lub nie uznała rozwiązania, jako „Projekt racjonalizatorski”; określała źródła spodziewanych korzyści metodologią obliczeń i wysokości przewidywanych efektów ekonomicznych; przyjmowała „Projekt” do stosowania/prób lub wykorzystania w inny sposób przez (...); określała sposób realizacji „projektu” i wyznaczała osoby odpowiedzialne za jego realizację oraz ewidencję danych niezbędnych do ustalenia korzyści

wynikających z „Projektu” z podaniem jakie dane mają być ewidencjonowane. Jeżeli spodziewane efekty stosowania „Projektu” w Oddziale przekraczały 1 mln zł decyzja wymagała akceptacji Dyrektora Generalnego (...). Jeżeli Oddział ocenił, że „Projekt” posiada cechy „Wynalazku” lub „Wzoru Użytkowego” informował o tym niezwłocznie Departament Ochrony Własności Przemysłowej i Wdrożeń w Biurze Zarządu (...), który zajmował się całokształtem spraw związanych z uzyskaniem i utrzymaniem na rzecz (...) ochrony dotyczącej „Projektu”.

17 maja 1997r. pomiędzy powodami J. G. (1), P. R., H. C., a stroną pozwaną (...) S.A. w L. zawarta została umowa o dokonanie projektu racjonalizatorskiego, zgodnie, z którą powodowie podjęli się opracować w terminie do 30 sierpnia 1997r. projekt racjonalizatorski pt.(...) Według § 7 umowy za dokonany zgodnie

z umową projekt wykonawcom przysługiwało wynagrodzenie autorskie naliczane przez okres pierwszych pięciu lat stosowania projektu, płatne w terminie dwóch miesięcy po upływie każdego roku uzyskiwania korzyści z projektu, w wysokości

15 % efektów uzyskiwanych przez zamawiającego. Jeżeli współautorami projektu poza wykonawcami będą również inne osoby wskazane przez wykonawców to osoby te również partycypują w wynagrodzeniu w części zadeklarowanej w arkuszu zgłoszenia projektu. Paragraf 8 umowy określał schemat obliczania efektu dla potrzeb naliczenia wynagrodzenia, o którym mowa w § 7 umowy, zgodnie z którym efekt dla potrzeb naliczania wynagrodzenia za projekt = (równa się) przyrostowi zdolności produkcyjnej miedzi katodowej i jej sprzedaży z tytułu zastosowania projektu x (razy) zysk ze sprzedaży jednej tony miedzi katodowej – (minus) koszty realizacji projektu (amortyzacja, itd.).

Projekt racjonalizatorski pt. (...)” został zgłoszony do prezesa strony pozwanej w sierpniu 1997 r., a w konsekwencji przyjęty do stosowania decyzją Prezesa Zarządu (...) S.A. z 26 sierpnia 1997 r. W zgłoszeniu projektu zamieszczano dane personalne 21 twórców (współtwórców) i określono ich udziały:

1. J. G. (1), dyrektor wykonawczy, 12 %,
2. H. C., dyrektor wykonawczy (...) S.A., 12 %,
3. P. R., główny inżynier w Hucie (...), 12 %,
4. W. B. (1), dyrektor naczelny w Hucie (...), 6 %,
5. W. B. (2), szef kompl. remont., Huty (...), 1 %
6. J. G. (2), główny specjalista (...), 1 %,
7. J. J., kierownik wydziału (...), k. 5 %,
8. A. J. (1), dyrektor finansowy (...), 3 %,
9. J. K., dyrektor wykonawczy, 3 %,
10. R. M., główny inżynier (...), 1 %,
11. S. N., z-ca szefa produkcji (...), 5 %,
12. L. O., specjalista technolog (...), 3 %,
13. S. O., kierownik wydziału (...), 4%,
14. S. P., z-ca szefa produkcji (...), 3 %,
15. M. P. (1), główny specjalista (...), 4 %,

16. J. S., z-ca szefa produkcji, 2 %,
17. G. S., szef produkcji (...), 6 %,
18. R. U., szef produkcji (...), 6 %,
19. J. U., z-ca szefa produkcji (...), 3 %,
20. M. W., dyrektor produkcji (...), 5 %,
21. K. W., kierownik wydziału (...), 2 %.

Przyjęcie projektu do stosowania było poprzedzone:

- a) opinią firmy (...) S.A. z 19.08.1997 r., która proponowała przyjąć projekt zastosować do normalnej eksploatacji,
- b) opinią Międzyodziałowej Hutniczej Komisji Wynalazczości z 26 sierpnia 1997 r. w składzie (...) – przewodniczący, dyrektor techniczny (...) G., W. B. (1) – członek, dyrektor techniczny (...) (...), T. B. – sekretarz, główny inżynier ochrony własności przemysłowej i wdrożeń, która pozytywnie zaopiniowała rozwiązanie techniczno – organizacyjne zawarte w zgłoszeniu projektu racjonalizatorskiego jako przynoszące istotne przyrosty zdolności produkcyjnych Huty (...), zgodne z założeniem przedstawionym w obliczeniach opisu projektu. Komisja potwierdziła też możliwość osiągnięcia przyrostów zdolności produkcyjnych w poszczególnych latach i zaproponowała zobowiązanie dyrektora (...) G. do przedstawienia harmonogramu realizacji projektu,
- c) opinią Dyrektora Departamentu Ochrony (...), opinią służb ekonomicznych, radcy prawnego, Wydziału Koordynacji Umów.

Umowa była sporządzona na wzorze opracowanym w (...) S.A.

i stosowanym przez stronę pozwaną. Negocjacje stron podlegały jedynie wysokości wynagrodzenia i długości okresu, w jakim twórcy byli uprawnieni do otrzymywania wynagrodzenia.

Twórcy byli pracownikami strony pozwanej zatrudnionymi w większości na stanowiskach o charakterze menadżersko – technicznym. Wszyscy otrzymali zgodę bezpośrednich przełożonych na uczestnictwo w projekcie racjonalizatorskim (...). Dyrektorom zgody udzielali członkowie zarządu.

Analiza światowego rynku producentów miedzi w 1995r. sporządzona

w (...) S.A. wskazywała, że (...) jest w grupie najdroższych producentów światowych. Przewidywano kryzys na rynku surowcowym. Zauważono, że w latach 1996, 1997 r. i następnych (...) S.A. jest w stanie wyprodukować znaczną ilość rudy miedzi (I etap produkcyjny w (...)), a w konsekwencji koncentratu miedzi (II etap produkcyjny), miedzi blister (III etap produkcyjny). Natomiast problemem było tzw. „wąskie gardło” na IV etapie produkcyjnym, czyli na etapie elektrorafinacji, polegające na tym, że nie było dostatecznych mocy przerobowych, aby przerobić miedź blister na miedź katodową, która jest produktem finalnym (...) S.A.

Ze strony zarządu spółki była presja na kadre kierowniczą, aby znaleźć sposób na obniżenie kosztów produkcji miedzi.

Elektrorafinacja polega na przejściu miedzi z anody do elektrolitu, którym jest roztwór $\text{CuSO}_4\text{-H}_2\text{SO}_4\text{-H}_2\text{O}$, a następnie selektywnym osadzaniu czystej miedzi na katodzie bez zanieczyszczeń anody. Proces zapewnia otrzymanie miedzi wolnej od zanieczyszczeń i izolację cennych zanieczyszczeń takich jak: złoto, srebro, platyna, pallad w postaci szlamów.

Istotą projektu (...) było zwiększenie zdolności produkcyjnej wydziałów na drodze zwiększenia powierzchni czynnej elektrod bez zwiększenia gęstości prądowej i tym samym bez obniżenia, jakości produktu finalnego. Autorzy projektu zaproponowali zróżnicowane sposoby zwiększenia powierzchni czynnej elektrod dla Wydziału (...) i Wydziału (...).

W przypadku (...)G. I proponowane było:

- zwiększenie wymiarów podkładek katodowych z 870 x 870 mm na wymiar 910 x 890 mm oraz odpowiednio wymiarów anody, dla zachowania dotychczasowej geometrii elektrod, co skutkowało siedmioprocentowym wzrostem powierzchni czynnej elektrod,
- zwiększenie o jedną parę elektrod ilości elektrod do 36 anod i 37 katod.

W przypadku (...) G. II proponowane było:

- dozbrowienie wydziału o dodatkową ilość wanien produkcyjnych poprzez dostawienie do każdej grupy wanien produkcyjnych dwóch wanien, łącznie 72 wanny,
- wprowadzenie dodatkowej pary elektrod do wanny,
- zwiększenie szerokości podkładki katodowej o 2 cm i odpowiednie zwiększenie szerokości anody z zachowaniem dotychczasowej geometrii anody.

Opis projektu zawierał:

- obliczenie zdolności produkcyjnej wydziałów elektrorafinacji przed i po wdrożeniu projektu, wykazano możliwość zwiększenia zdolności produkcyjnej wydziałów na drodze proponowanych w projekcie zmian technologicznych odpowiednio o 14 867 Mg dla Wydziału (...) i 19 458 Mg dla Wydziału (...)
- opis niezbędnych zmian, które są konieczne do wykonania w obrębie instalacji technologicznych na obu wydziałach w celu wdrożenia projektu,
- rysunki obrazujące podstawowe elementy instalacji z proponowanymi zmianami (podkładka katodowa, przekrój szyny, luki wannowe, itp.).

Opis projektu zawierał dane wystarczające do realizacji projektu.

Zaproponowany sposób pozwolił na likwidację „wąskiego gardła” (nadpodaży rud miedzi, koncentratu i miedzi blister w stosunku do możliwości technologicznych umożliwiających uzyskanie miedzi katodowej) w ciągu technologicznym (procesie elektrorafinacji) z równoczesnym zachowaniem bezpiecznej gęstości prądowej określonej dla obu wydziałów (...) G. wcześniej przez jednostki naukowo-badawcze. Projekt racjonalizatorski został wdrożony do praktyki przemysłowej, dając wzrost produkcji miedzi elektrolitycznej. Stworzył warunki do unowocześnienia instalacji produkcyjnych wydziałów. Wprowadzone w projekcie zmiany nie powodowały konieczności zwiększenia wydajności prądowych układów zasilających, stąd nie przewidziano w projekcie układów prostowników zasilających wanny. Wniosek powodów był wnioskiem racjonalizatorskim w zakresie ilości katod, a w zakresie zwiększenia ich wymiarów mógł być uznany za wzór użytkowy bądź, jako patent.

Projekt racjonalizatorski (...) nie zawiera w pełni rozwiązania zawartego w projekcie (...) (...) nr (...)z czerwca 1978r. Są to dwa, istotnie różniące się projekty, częściowo dotyczące podobnych kwestii. Jedynym wspólnym elementem jest to, że projekt B. przewidywał wprowadzenie do wanien dodatkowej pary elektrod. Proces wymiany wanien żelbetowych (z wykładziną ołowianą) na wanny polibetonowe typu (...) przeprowadzono w latach 1992 – 2007. Projekt B. dał sugestię bez rozwiązania, a projekt (...) dał metodę realizacji.

Z inicjatywy strony pozwanej/powoda wzajemnego w dniu 27 lutego 2003r. strony umowy zawarły aneks nr (...), w którym nadały nowe brzmienie § 8 umowy. Zgodnie z tym nowym zapisem efekt ekonomiczny dla potrzeb naliczania wynagrodzenia, o którym mowa w § 7 umowy, obliczany będzie zgodnie z metodyką szczegółowo opisaną w aneksie. Aneks prostował niekorzystną dla twórców metodykę naliczania wynagrodzenia polegającą na tym, że koszty wdrożenia projektu były podwójnie odliczane. Nowa metoda liczenia efektu netto obowiązywała strony od piątego okresu stosowania projektu.

Projekt racjonalizatorski był stosowany u strony pozwanej począwszy od 1999r. Na wydziale (...)podkładki o wymiarach przewidzianych w projekcie, a więc 890 x 910 mm stosowane były tylko przez kilka miesięcy, a później stosowano podkładki o wymiarach 900 x 900 mm. Na wydziale(...), po wdrożeniu projektu do końca 2003r., stosowano katody o różnych wymiarach, a więc 1020 x 1010 mm, 1020 x 1000 mm, 1020 x 1020. Od 2003r. na tym wydziale stosuje się tylko wymiary 1020 x 1020. - Choć wymiary podkładek przewidziane w projekcie nie były stosowane na Wydziale (...), a na Wydziale (...) tylko przez kilka miesięcy, to dla obu wymiarów podkładek stosowanych w rzeczywistości gęstość prądowa nie uległa zmianie. Wymiary anod zaproponowane w projekcie są stosowane u strony pozwanej do dzisiaj. W latach 1999 – 2002 trwały prace modernizacyjne na Wydziałach Elektorafinacji Huty (...) zgodnie ze zgłoszonymi przez twórców rozwiązaniami, które powodowały niepełne stosowanie projektu. Pomimo niepełnego stosowania projektu, dzięki niemu, uzyskano sukcesywny wzrost produkcji miedzi elektrolitycznej na Wydziałach Elektorafinacji (...) G. oraz obniżenie kosztów produkcji miedzi elektrolitycznej. W piątym roku stosowania projektu (2003 r.) osiągnięto zakłady w projekcie poziom ok. 34 tysięcy ton miedzi anodowej, co stanowiło przyrost produkcji miedzi o ok. 8-10 %. Zastosowanie projektu pozwoliło na całkowite wykorzystanie zdolności kopalń i części ogniowej Huty. Przyczyniło się też do zwieszenia produkcji takich pierwiastków jak srebro, złoto, ołów, nikiel, co nie było brane pod uwagę przy wyliczeniu wynagrodzenia dla twórców.

Twórcy projektu w 2003r., po przeanalizowaniu wyników jego stosowania w latach 1999 – 2003, opracowali program pozwalający na praktyczne wykorzystanie zdobytej wiedzy w w/w zakresie i wdrożenie wynikających stąd rozwiązań, pozwalających na poprawę efektywności zastosowania projektu, w sposób szczegółowo opisany w dokumencie pt. „Podstawowe zadania przewidziane do realizacji w latach 2004-2006 w ramach projektu nr (...)”. W związku

z powyższym Dyrektor Huty (...), pismem z 22 stycznia 2004r., zwrócił się do Prezesa Zarządu strony pozwanej S. S. (2) o przedłużenie okresu obowiązywania umowy o dokonanie projektu racjonalizatorskiego. Wniosek został poparty przez Dyrektora Generalnego ds. Hutnictwa J. D.

w piśmie z 5 lutego 2004r. oraz zaakceptowany przez Prezesa i Wiceprezesa Zarządu na okres 3 lat. Ostatecznie 22 marca 2004r. wykonawcy w osobach J. G. (1), P. R. i H. C. podpisali ze stroną pozwaną aneks nr (...) do umowy z 17 maja 1997r., w którym zmienili zapis § 7 umowy w ten sposób, iż przewidzieli, że za dokonany zgodnie z umową projekt wynalazczy wykonawcy otrzymują wynagrodzenie naliczane przez okres pierwszych ośmiu lat stosowania projektu. Jednocześnie wprowadzono czterech nowych autorów

w osobach Z. G., A. J. (2), M. S. (2) i R. Ż., modyfikując wielkość udziałów przysługujących współautorom do:

1. J. G. (1), dyrektor wykonawczy, 5,5 %,
2. H. C., dyrektor wykonawczy (...) S.A., 5,5 %,
3. P. R., główny inżynier w Hucie (...), 7,5 %,
4. W. B. (1), dyrektor naczelny w Hucie (...), 3 %,
5. W. B. (2), szef kompl. remont., Huty (...), 2 %
6. J. G. (2), główny specjalista (...), 1 %,
7. J. J., kierownik wydziału (...), k. 2,5 %,

8. A. J. (1), dyrektor finansowy (...), 1,5 %,
9. J. K., dyrektor wykonawczy, 1,5 %,
10. R. M., główny inżynier (...), 2 %,
11. S. N., z-ca szefa produkcji (...), 1 %,
12. L. O., specjalista technolog (...), 1,5 %,
13. S. O., kierownik wydziału (...), 2%,
14. S. P., z-ca szefa produkcji (...), 11,5 %,
15. M. P. (1), główny specjalista (...), 2 %,
16. J. S., z-ca szefa produkcji, 3,5 %,
17. G. S., szef produkcji (...), 10 %,
18. R. U., szef produkcji (...), 11,5 %,
19. J. U., z-ca szefa produkcji (...), 1,5 %,
20. M. W., dyrektor produkcji (...), 2,5 %,
21. K. W., kierownik wydziału (...), 1 %.,
22. R. Ż., 1,5 %, dyrektor rozwoju górnictwa w Hucie (...),
23. M. S. (2), 8 %, dyrektor Huty (...),
24. Z. G., 3,5 %,
25. A. J. (2), 7 %.

Zadania zawarte w dokumencie „Podstawowe zadania przewidziane do realizacji w latach 2004-2006 w ramach projektu (...) nie zawierają propozycji zwiększenia zdolności produkcyjnej wydziałów elektorafinacji na drodze podniesienia gęstości prądowej. W większości zmierzały do poprawy istniejącego procesu technologicznego pod względem jakości finalnego produktu, tj. miedzi katodowej

Rozliczenie z twórcami projektu za lata 1999 – 2005 odbywało się na podstawie rachunku efektów sporządzanego przez Hutę (...)

i weryfikowanego w Biurze Zarządu (...) S.A. przez Departament (...)

(...). Za pierwszy rok stosowania projektu, tj. 1999, stanowiący podstawę wynagrodzenia dla twórców efekt ekonomiczny ustalono na kwotę 8 428 047,07 zł, co było niedokładne, lecz zgodne z metodologią przyjętą w § 8 umowy z 17 maja 1997r. (sprzed aneksu nr (...)). Twórcom wypłacono wówczas 1 264 207,06 zł. W kolejnych latach efekt ekonomiczny wyliczany zgodnie

z metodologią umowną wynosił: 33 494 906,12 zł (dla roku 2000), 6 958 427,53 zł (dla roku 2001), 7 062 816,41 zł (dla 2002), 18 495 091,89 zł (dla roku 2003), 18 494 863,35 zł (za rok 2004). W siódmym roku stosowania projektu, tj. 2005, efekty ekonomiczne stosowania projektu wyniosły 153 570 401,86 zł, stąd kwota do podziału pomiędzy 25 twórców wyniosła łącznie 23 035 543,33 zł. Od I do VII okresu stosowania projektu do wyliczeń efektu ekonomicznego służył wskaźnik C, który wynikał z pism (...) S.A. Wskaźnik C (zysk jednostkowy uzyskany przez (...) ze sprzedaży 1 Mg miedzi katodowej w okresie obliczeniowym) stanowi różnicę pomiędzy ceną sprzedaży 1 Mg miedzi katodowej i łącznym kosztem wyprodukowania 1 Mg miedzi katodowej. Wynik transakcji zabezpieczających był brany pod uwagę

przy rozliczeniach przed 2006r. i dotyczył fazy elektrorefinacji (czyli produkcji miedzi katodowej). Od III okresu stosowania rozwiązania przy obliczeniu efektu netto uwzględniano zmiany zapasów miedzi, jakimi dysponowała strona pozwana na zakończenie danego okresu rozliczeniowego, co nie było zapisane w umowie, a było korzystne dla powodów, gdyż w kolejnych latach rozliczeniowych zysk jednostkowy ze sprzedaży miedzi rósł, zatem rozliczanie przyrostu produkcji miedzi zaistniałego

w wyniku stosowania projektu w części niesprzedanej w danym roku – w kolejnych latach – zwiększało wyliczane powodom wynagrodzenie. Od VI okresu rozliczeniowego korekta przyrostu produkcji następowała proporcjonalnie do wyliczonego udziału przedmiotowego rozwiązania w efektach stosowania różnych rozwiązań technicznych. W kolejnych latach strony zgodnie przyjmowały za przyrost produkcji teoretycznie wyliczony przyrost zdolności produkcyjnej obu wydziałów (możliwy do osiągnięcia z pełnym wykorzystaniem projektu), nie zaś różnicę pomiędzy produkcją bazową a rzeczywiście uzyskaną produkcją miedzi.

W latach 2004 – 2006 (...) S.A. nie sprzedawała produkowanej przez siebie miedzi blister, ponieważ wytwarzała z niej miedź katodową, która podlegała sprzedaży. Londyńska giełda posiada notowania dla miedzi katodowej a nie dla miedzi blister, która nie jest sprzedawana na rynku regulowanym. Ceną miedzi blister jest cena miedzi katodowej pomniejszona

o premię rafinacyjną, czyli upust do ceny miedzi katodowej, który ma pokryć koszty przerobu miedzi blister do miedzi katodowej. Ceny miedzi w 1997 r. były poniżej 2 000 USD/t, natomiast w 2006 roku osiągnęły poziom prawie 8 000 USD/t. Obecnie ceny miedzi są na poziomie ok. 7 000 USD/t.

Łączny przyrost produkcji miedzi elektrolitycznej na obu wydziałach w 2006r. osiągnął poziom 34.150,651 Mg. Efekt netto stosowania projektu w 2006r.,

przy uwzględnieniu wyniku na transakcjach zabezpieczających, wyniósł

202 095 837,24 zł. Hipotetyczne wynagrodzenie twórców za stosowanie projektu w VIII okresie (2006r.) wyniosło 30 314 375,59 zł.

Wynagrodzenie należne powodom w VIII okresie, wyliczone od efektu netto przy przyjęciu wskaźnika C jako zysku jednostkowego tylko w fazie elektrorefinacji

i uwzględnieniu transakcji zabezpieczających to 30 741 003,78 zł.

Efekt netto stosowania projektu w 2006r., przy zaniechaniu uwzględnienia wyniku na transakcjach zabezpieczających, wyniósł 351 466 982,27 zł. Hipotetyczne wynagrodzenie twórców za stosowanie projektu w VIII okresie (2006r.) wyniosło 52 720 047,34 zł. W 2006r. wynik na transakcjach zabezpieczających był uwzględniony w wyniku ze sprzedaży.

Pismem z 16 czerwca 2007r., doręczonym stronie pozwanej 22 czerwca 2007r., powodowie G. S., R. U., S. P., M. P. (1), J. J., L. O., J. K., J. G. (1), M. J. (2), P. R., W. B. (1), R. Ż., H. C. M. S. (2), przez pełnomocnika, zażądali od strony pozwanej wypłaty wynagrodzenia za ósmy rok stosowania projektu, tj. 2006. Pismem z 29 czerwca 2007r. strona pozwana odmówiła zapłaty wynagrodzenia z uwagi na nieprzysługiwanie jakiegokolwiek roszczenia.

W 2006r. nastąpiła zmiana zarządu (...) S.A. i opracowana została ocena stanu spółki wg stanu na dzień 1 marca 2006r. W ocenie tej m.in. negatywnie oceniono szereg projektów z obszarów racjonalizacji i wynalazczości, w tym projekt nr (...). W roku 2007r. i następnych strona pozwana wdrożyła postępowania kontrolne zmierzające do potwierdzenia niezasadności roszczeń powodów o zapłatę.

W październiku 2006r. większość współtwórców podpisała oświadczenie, że zrzeka się wobec (...) S.A. wszelkich roszczeń i zwalnia (...) ze wszelkich zobowiązań pieniężnych i niepieniężnych wynikających ze stosowania projektu oraz z umowy (...)/ (...).

W zgłoszeniu projektu w 1997r. J. G. (1) został ustanowiony pełnomocnikiem pozostałych 20 twórców w zakresie reprezentowania ich interesów. Dnia 30 października 2000r. W. B. (1) wypowiedział pełnomocnictwo J. G. (1). Postali

twórcy zrobili to 1 grudnia 2000r. Z dniem 1 grudnia 2000r. nowym pełnomocnikiem twórców (z wyjątkiem W. B.) został G. S..

W dniu 12 stycznia 2008r. zmarł powód J. K.. Spadek po J. K. nabyły: żona B. K. oraz córki E. K. i I. K. w 1/3 części spadku każda z nich.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji przyjął, iż powództwo główne podlegało uwzględnieniu, co do zasady i w części co do wysokości, zaś powództwo wzajemne oddaleniu.

Sąd pierwszej instancji nie podzielił stanowiska pozwanego, iż w sprawie zastosowanie znajdą przepisy ustawy z 30 czerwca 2000r. Prawo własności przemysłowej (Pwp), (Dz.U.2017.776), obowiązującej od 22 sierpnia 2001r.

a zastosowanie ma ustawa z 19 października 1972r. o wynalazczości (uw), (Dz.U.1993.26.117.). W sprawie ustalono, że stosunek prawny powstał w czasie obowiązywania ustawy o wynalazczości”. Nie zmienia tej oceny okoliczność zawarcia aneksu do umowy w 2004r. Aneks nie kreuje nowego stosunku prawnego, lecz z woli stron, jako przejaw swobody umów, modyfikuje prawa i obowiązki stron w ramach tego samego stosunku prawnego.

Umowa stron przewidywała, że powodowie opracują w terminie do 30 sierpnia 1997r. projekt racjonalizatorski pt. „(...) w zamian za co, zgodnie

z § 7 umowy, otrzymają wynagrodzenie autorskie naliczane przez okres pierwszych pięciu lat stosowania projektu, płatne w terminie dwóch miesięcy po upływie każdego roku uzyskiwania korzyści z projektu, w wysokości 15 % efektów uzyskiwanych przez zamawiającego. Ostatecznie, 22 marca 2004r., wykonawcy w osobach J. G. (1), P. R. i H. C. podpisali ze stroną pozwaną aneks nr (...) do umowy z 17 maja 1997 r., w którym zmienili zapis

§ 7 zd.1 umowy w ten sposób, iż przewidzieli, że za dokonany zgodnie z umową projekt wynalazczy wykonawcy otrzymują wynagrodzenie naliczane przez okres pierwszych ośmiu lat stosowania projektu.

Zatem prawo twórców do wynagrodzenia za VIII, ale także VI i VII okres stosowania projektu wynikało z umowy. W nowelizacji ustawy o wynalazczości

z 1972r, tj. w stanie prawnym od 1992r., zrezygnowano ze szczegółowej prawnej reglamentacji wynagrodzenia twórcy, czyli pozostawiono kwestię wynagrodzenia do swobodnego uznania stron stosunku prawnego. Regułą było przyznawanie wynagrodzenia za pracowniczy projekt wynalazczy w określonej procentowo wysokości w stosunku do uzyskanych efektów, bez względu na okoliczności jego dokonania.:

Artykułowane przez stronę pozwaną nieprawidłowości przy zawarciu umowy, nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia. W powyższy sposób, strona pozwana dążyła do stworzenia wrażenia, iż działania powodów były nierzetelne, nielojalne, wprowadzały poznanego w błąd, umożliwiły powodom uzyskanie świadczenia nienależnego. Stanowisko takie nie znalazło akceptacji Sądu pierwszej instancji ponieważ ze świadczeniem nienależnym mamy do czynienia gdy nie ma ono swojej podstawy faktycznej i prawnej lub gdy taka podstawa odpadła (art. 410 k.c.).

Tym czasem, w niniejszej sprawie źródłem wynagrodzenia powodów jest umowa, od skutków której pozwany nigdy nie uchylił się (nieważność względna). Nadto umowa nie jest dotknięta sankcją nieważności bezwzględnej z uwagi na jej niesprzeczność

z ustawą oraz zasadami współżycia społecznego.

Umowa z 1997r. nie jest sprzeczna z ustawą ani z zasadami współżycia społecznego, gdyż nie wskazuje na to ani treść ani cel umowy. Ukształtowanie praw i obowiązków stron umowy, składających się na treść stosunku prawnego, jest zgodne z brzmieniem ustawy o wynalazczości z 1972 r., gdyż stosownie do art. 83 tej ustawy to przedsiębiorca decyduje, który ze zgłoszonych przez twórcę projektów ma charakter racjonalizatorski. Jedyne warunki są takie, aby zgłoszone przez twórcę rozwiązania nadawało się do zastosowania. Stosownie do art. 99 w zw. z art. 98a ust. 2 i 3 uw twórcy projektu racjonalizatorskiego przysługuje wynagrodzenie za korzystanie z projektu w wysokości ustalonej w umowie, a dopiero jeśli umowa tego nie stanowi, to wynagrodzenie ustala przedsiębiorca w słusznej proporcji do korzyści uzyskanych z wynalazku przez tego przedsiębiorcę. Ustawa w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy nie limitowała wysokości wynagrodzenia ani długości okresu jego pobierania, pozostawiając pełną swobodę stronom

umowy. W efekcie, uzgodnienie przez twórcę z przedsiębiorcą wysokości wynagrodzenia czyniło bezprzedmiotową kwestię, czy jego wysokość pozostaje w "słusznej proporcji" do korzyści uzyskanych przez przedsiębiorcę. Również cel umowy nie jest niezgodny z ustawą, która stanowi, że twórca ma prawo do wynagrodzenia za korzystanie z projektu przez przedsiębiorcę. Zdaniem Sądu, nawet gdyby umowa została podpisana w warunkach naruszających postanowienia wewnętrzne (...) S.A. odnośnie trybu uznania projektu za racjonalizatorski, przyjęcia projektu do wykonania i ustalenia wynagrodzenia, to okoliczność taka nie ma znaczenia

z punktu widzenia powodów jako twórców i nie wpływa na formalną ważność umowy, nawet jeśli weźmie się pod uwagę, że twórcy należeli do kadry kierowniczo

– technicznej spółki. Zasada tzw. „czystych rąk” oznacza, że nie można powoływać się na sprzeczność umowy z zasadami współżycia społecznego, jeśli umowa realizuje zgodny zamiar stron. Strona pozwana/powód wzajemny nie podważył zgodnego zamiaru stron umowy, jakim było uzyskanie przez pozwanego korzyści

z zastosowania projektu racjonalizatorskiego w zamian za co twórcom należało się wynagrodzenie. Fakt, iż wynagrodzenie to stanowi 15 % efektu ekonomicznego osiągniętego dzięki projektowi, oznacza, że przedsiębiorcy pozostaje 85 % tego efektu, co nie może być ocenione, jako naruszenie słusznej proporcji na niekorzyść pozwanego. Do tego prawo twórców do wynagrodzenia było limitowane w czasie, dotyczyło jedynie pierwszych ośmiu lat stosowania projektu, podczas gdy projekt jest wykorzystywany u strony pozwanej/powoda wzajemnego nieprzerwanie od blisko

20 lat.

Nie znajduje potwierdzenia w materiale dowodowym sprawy zarzut wpływu powodów na treść umowy czy też sposobu liczenia wynagrodzenia. Umowa została zawarta na druku standardowo stosowanym u strony pozwanej/powoda wzajemnego, co nie zostało zakwestionowane przez spółkę, a co oznacza, że metoda liczenia efektu netto stosowania projektu nie podlegała negocjacjom, na tę metodę powodowie nie mieli żadnego wpływu, wynikała ona z przyjętej u strony pozwanej praktyki liczenia tego efektu. Nie został też udowodniony wpływ powodów na wyliczenie wynagrodzenia za poszczególne okresy, wszak rachunek efektów sporządzany przez Hutę (...) był weryfikowany w Biurze Zarządu (...) S.A. przez Departament Planowania i Analiz Ekonomicznych. Nadto stosowany do wyliczeń efektu ekonomicznego wskaźnik C (zysk jednostkowy uzyskany przez (...) ze sprzedaży 1 Mg miedzi katodowej w okresie obliczeniowym), określany był przez Dyrektora Departamentu Budżetowania i Kontroli (...). W celu wyliczenia wynagrodzenia twórcy składali arkusze obliczeniowe na drukach standardowo stosowanych u strony pozwanej. Nie potwierdził się też zarzut naruszenia procedury wewnętrznej spółki obowiązującej przy zawieraniu umów tego typu. Przyjęcie projektu do stosowania było poprzedzone opinią firmy (...) S.A. z 19.08.1997r., opinią Międzyodziałowej Hutniczej Komisji Wynałazczości

z 26 sierpnia 1997r., opinią Dyrektora Departamentu Ochrony (...), opinią służb ekonomicznych, radcy prawnego, Wydziału Koordynacji Umów.

W ocenie Sądu, nie zasługuje na uwzględnienie podnoszony przez pozwanego zarzut braku kauza aneksu. Według Sądu kauzą aneksu nr (...) jest umowa z 1997r., która w zamian za korzystanie przez (...) z projektu racjonalizatorskiego przyznała twórcom prawo do wynagrodzenia. Nieprawidłowe jest łączenie przyczynowości aneksu z jakąś nową korzyścią gospodarczą, której istnieniu zaprzeczał pozwany/powód wzajemny. Prawo do wynagrodzenia należne twórcom od przedsiębiorcy stanowi określoną "całość", mimo że wynagrodzenie wypłacane jest w zasadzie po upływie rocznych okresów stosowania danego projektu wynalazczego (wyrok SN 22.02.1994 r., I PRN 125/93). Jest to świadczenie jednorazowe, które zgodnie z umową stron zostało przeznaczone do wypłaty

w częściach przypadających do wypłaty za poszczególne okresy korzystania

z projektu. Stanowi emanację obowiązku strony pozwanej zapłaty wynagrodzenia za korzystanie z projektu. Zatem już charakter tego prawa przesądza, że strony, które decydują się na wydłużenie okresu płatności wynagrodzenia, nie muszą kierować się żadną nową korzyścią gospodarczą. Nawiązując, bowiem do pierwotnego celu umowy jakim było dostarczanie projektu w zamian za wynagrodzenie, realizują ten cel. Zatem kauza aneksu wydłużającego okres płatności wynagrodzenia wynika

z celu umowy, którym było proporcjonalne wynagrodzenie twórców. Według Sądu niesprzeczność aneksu nr (...) z ustawą i zasadami współżycia społecznego

wynika także z tego, że art. 100 ustawy o wynalazczości stanowił, iż twórca projektu wynalazczego może żądać odpowiedniego podwyższenia zapłaty lub wynagrodzenia, jeżeli jest ono rażąco niskie w stosunku do korzyści osiągniętych przez przedsiębiorcę. Zatem przedłużenie okresu wypłaty wynagrodzenia na kolejne 3 lata (2004-2006) ma swoją podstawę w stosunku prawnym ukształtowanym na skutek umowy z 1997r., zmierzająca bowiem do dostosowania wynagrodzenia należnego twórcom do korzyści osiągniętych przez (...) S.A. Jednocześnie nie ma znaczenia czy projekt był kompletny w 1997r. czy też nie, podobnie jak to czy dodatkowe opracowanie wykonane w 2004r. miało związek z istotą projektu (...) lub czy wiązało się to dla (...) z jakąś wzajemnością. Istotne jest natomiast to, że pełne wdrożenie projektu nastąpiło dopiero w piątym roku jego stosowania (2003r.) i dopiero wówczas możliwe było osiągnięcie efektów ekonomicznych zakładanych przez projekt. Sytuacja ta wynikała z przyczyn leżących po stronie przedsiębiorcy, który nie dysponował środkami finansowymi umożliwiającymi pełne wdrożenie projektu w pierwszych latach jego stosowania, tj.

w latach 1999 r. - 2002. Zatem skoro umowa gwarantowała twórcom wynagrodzenie zależne od efektu ekonomicznego uzyskanego dzięki zastosowaniu projektu, jest oczywiste, że niepełne wdrożenie projektu uniemożliwia osiągnięcie celu umowy. Jedynie efekt ekonomiczny wypracowany dzięki pełnemu wdrożeniu projektu w ciągu pięciu lat stosowania projektu w pełnym zakresie, mógł wyczerpywać cel umowy przyświecający jej stronom w dacie zawrąca umowy. Z tych względów, zdaniem Sądu, przedłużenie okresu, za jaki twórcom należy się wynagrodzenie można ocenić także w kategoriach podwyższenia wynagrodzenia, o którym mowa w art. 100 uw. Przepis ten spełnia funkcję ochronną dla twórcy, który ma słabszą pozycję negocjacyjną wobec przedsiębiorcy i dla którego wynagrodzenie jest rażąco krzywdzące. W projekcie racjonalizatorskim chodziło o zwiększenie zdolności produkcyjnej wydziałów elektorafinacji Huty (...) czyli zwiększenie zdolności produkcyjnej miedzi katodowej. Cel umowy został osiągnięty, gdyż założony przez twórców wzrost zdolności produkcyjnej wydziałów o 34 000 ton Mg został osiągnięty w piątym roku stosowania projektu. W efekcie projekt przyczynił się niewątpliwie do wzrostu zysku strony pozwanej. Wynikało to z jednej strony ze zwiększenia się produkcji miedzi katodowej, z drugiej także zwiększenia produkcji srebra, złota, innych pierwiastków. Korzyści, jakie odniósł pozwany ze stosowania projektu, z których jedynie 15 % na podstawie umowy miało przyspaść twórcom, nie pozwalają zatem na wniosek o wygórowanym charakterze wynagrodzenia lub nieproporcjonalnym, czy z jakichkolwiek innych względów krzywdzącym dla pozwanego.

Na uwzględnienie nie zasługiwał też zarzut, iż projekt (...) nie jest projektem racjonalizatorskim z uwagi na brak cech twórczych, choćby minimalnego wkładu intelektualnego, zbieżność z projektem (...) nr (...) z 1978r., pt.: (...). Stanowisko strony pozwanej nie znajduje uzasadnienia w świetle opinii sądowych, które potwierdziły, że projekt (...) był projektem racjonalizatorskim.

W sprawie istotne jest zatem, że (...) S.A. uznał rozwiązanie pracownicze (...) za projekt racjonalizatorski, został on przyjęty do stosowania, wdrożony, (...) korzystał z niego i korzysta do dzisiaj, projekt umożliwił zwiększenie produkcji miedzi katodowej i obniżenie wynikających stąd kosztów, a co za tym idzie spowodował zwiększenie korzyści finansowych spółki. Strona pozwana nigdy nie odstąpiła od umowy łączącej ją z twórcami, w szczególności nie złożyła oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia złożonego pod wpływem błędu, wykonała umowę za okres do 2005 r. W ocenie Sądu, oznacza to, że zgodnie z art. 98 a uw twórcy mają prawo do wynagrodzenia za korzystanie z projektu przez stronę pozwaną w uzgodnionym w umowie okresie.

W ocenie Sądu pierwszej instancji nieskuteczny jest także zarzut braku legitymacji powodów J. G. (1), H. C. i P. R. do podpisania aneksu nr (...) w dniu 22 marca 2004r. ze skutkiem dla pozostałych powodów. W umowie z 17 maja 1997r. jest zapis § 7 zd. 2, że jeżeli współautorami projektu poza wykonawcami będą również inne osoby wskazane przez wykonawców to osoby te również partycypują w tym wynagrodzeniu w części zadeklarowanej w arkuszu zgłoszenia projektu. Oznacza to, że według umowy decyzja o tym, kto partycypuje w wynagrodzeniu pozostawiona została wykonawcom. W ocenie Sądu, uwzględnienie w partycypacji w wynagrodzeniu dodatkowych osób przy podpisaniu aneksu nr (...) nie stanowi okoliczności

w jakikolwiek sposób pogorszającej sytuację strony pozwanej, gdyż nie wpływa

w wysokość wynagrodzenia wypłacanego za korzystanie z projektu przez pozwanego. Jest to nadal 15 % efektu ekonomicznego, modyfikacje dotyczą jedynie twórców i wiążą się ze zmianą w zakresie podziału środków pomiędzy nich.

Kolejny zarzut dotyczył wysokości wynagrodzenia i oparty był na twierdzeniu o wadliwość wyliczenia matematycznego wynagrodzenia za VIII rok stosowania projektu przez powodów. Biorąc pod uwagę wnioski opinii głównej i I opinii uzupełniającej, jak również zeznania świadków R. G.

i A. S. (1) Sąd przyjął, że za VIII rok stosowania projektu twórcy mieli prawo otrzymywać wynagrodzenie w wysokości 30 314 375,59 zł, co stanowi 15 %

z efektu ekonomicznego 202 095 837,24 zł, który odpowiada zyskowi ze sprzedaży dodatkowej produkcji miedzi katodowej (wytworzonej z miedzi blister) w wyniku stosowania projektu, uwzględnia wynik na transakcjach zabezpieczających i odnosi się do zysku ze wszystkich faz produkcji, a nie tylko z fazy elektrorafinacji. W ocenie Sądu przyjęcie, zgodnie ze stanowiskiem pozwanego, zysku tylko z fazy elektrorafinacji prowadziłyby do rozwiązania niekorzystanego dla pozwanego, bowiem wówczas wynagrodzenie twórców wynosiłoby 30 741 003,78 zł i byłoby większe od przyjętego przez Sąd o 426 628,19 zł. W sposób czytelny sytuację tę wyjaśnili biegli, którzy podali, że podniesiona przez pełnomocnika pozwanego różnica pomiędzy uzyskanymi wynikami wyliczeń może świadczyć m.in. o nierentowności faz produkcji miedzi poprzedzających fazę elektrorafinacji w 2006r.

Jeśli chodzi natomiast o stanowisko powodów, co do braku podstaw do uwzględnienia wyniku na transakcjach zabezpieczających jako koniecznego elementu przy kalkulacji zysku to stanowisko takie nie zasługuje na uwzględnienie jako sprzeczne z praktyką stosowaną u strony pozwanej, a co za tym idzie zasadami na jakich strony rozliczały się w okresach poprzedzających ósmy rok stosowania projektu. Z wyjaśnień biegłych do I opinii uzupełniającej z 15 lipca 2013 r. (k.3489) wynika, że wynik transakcji zabezpieczających był brany pod uwagę przy rozliczeniach za wcześniejsze okresy i dotyczył on tylko fazy elektrorafinacji

(czyli produkcji miedzi katodowej). Natomiast transakcje zabezpieczające nie były stosowane przez pozwaną w fazach poprzedzających elektrorafinację.

W efekcie, zeznania świadków zawnioskowanych przez powodów jak

i zeznania samych powodów w omawianym zakresie, jako sprzeczne z w/w dowodami nie zasługiwały na danie im wiary. Według Sądu okoliczność, iż konieczność zaliczenia wyniku na transakcjach zabezpieczających do wyliczenia wskaźnika C, nie wynika z literalnego brzmienia umowy i aneksów do niej, nie oznacza, że nie była objęta zgodnym zamiarem stron i celem umowy. O istnieniu takiego zgodnego zamiaru świadczy w ocenie Sądu fakt, iż w poprzednich okresach stosowania projektu, zaliczano zabezpieczających do wyliczenia wskaźnika C, od którego zależał wynik transakcji efekt ekonomiczny i wynagrodzenie twórców.

Na uwagę nie zasługiwały zastrzeżenia pozwanego do tej opinii, jak i I opinii uzupełniającej i dalszych wyjaśnień biegłych do opinii. Metoda przyjęta w tym zakresie jest sprzeczna z ekonomicznym rozumieniem zysku jako różnicy pomiędzy przychodem ze sprzedaży określonego dobra, a kosztem całościowym związanym z jego wytworzeniem.

Rozstrzygnięcie odsetkowe oparte jest na treści art. 481 k.c. Termin spełnienia świadczenia został przez strony określony w § 7 umowy. Zgodnie z tym zapisem wynagrodzenie miało być płatne w terminie dwóch miesięcy po upływie każdego roku uzyskiwania korzyści z projektu. Zatem należało uznać, że termin zapłaty wynagrodzenia za 2006r. upłynął z ostatnim dniem lutego 2007r. Stąd odsetki ustawowe należą się powodom za okres od 1 marca 2007r. do 31 grudnia 2015r., zaś odsetki ustawowe za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

Powództwa wzajemne o zwrot wynagrodzenia wypłaconego powodom za VI

i VII rok stosowania projektu podlegały oddaleniu na podstawie art. 405 i następnych k.c., o czym Sąd orzekł w pkt XXX wyroku. Świadczenia wypłacone powodom

w 2004 i 2005r. nie są nienależne z przyczyn, o których była mowa wyżej,

w szczególności dlatego, że aneks nr (...) do umowy z 1997r. nie jest nieważny.

O kosztach procesu Sąd orzekł oddzielnie dla powództwa głównego i wzajemnego. W omawianym zakresie Sąd podzielił stanowisko strony pozwanej/powoda wzajemnego, że współuczestnictwo powodów/pozwanych wzajemnych to współuczestnictwo materialne (tak post. SN z 19.04.2004 r., sygn.

akt I PK 56/04, OSNP 2005/2/22), dlatego powodom, każdemu z osobna, nie przysługuje zwrot kosztów pełnomocnika.

Zgodnie z art. 100 k.p.c. w razie częściowego uwzględnienia żądań koszty będą stosunkowo rozdzielone. Powództwa główne zostały wygrane przez każdego

z powód w 56 %, co oznacza wygraną strony pozwanej na poziomie 44 %.

Powodowie uiszcili opłatę od pozwu w wysokości 100 000 zł. Reprezentowani byli przez trzech pełnomocników procesowych, co jednak z punktu widzenia

art. 98 § 3 k.p.c. jest obojętne, gdyż powodom, także z uwagi na charakter współuczestnictwa, należy się wynagrodzenie tylko jednego pełnomocnika plus zwrot kosztów tego pełnomocnika. Ustalając wysokość kosztów zastępstwa procesowego Sąd uwzględnił wniosek powodów o zastosowanie sześciokrotności stawki minimalnej, co jest zgodne z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości

z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez

radcę prawnego ustanowionego z urzędu. W ocenie Sądu podwyższenie stawki minimalnej wynagrodzenia 7200 zł (§ 6 pkt. 7 w/w rozporządzenia) do stawki maksymalnej 43 200 zł jest uzasadnione zarówno rodzajem, stopniem zawilości sprawy jak i niezbędnym nakładem pracy pełnomocnika. Zatem należne powodom wynagrodzenie jednego pełnomocnika, obejmujące także zwrot wydatków

(10 929,75 zł) wyniosło w tej sprawie 54 129,75 zł. Z kwoty tej na poszczególnych powodów, stosując systematykę jak w pozwie, przypadały odpowiednio kwoty 2 073,17 zł, 3 789,08 zł, 3 789,08 zł, 1 732,15 zł, 4 828,37 zł, 1 039,30 zł, 1 039,30 zł, 7 924,60 zł, 1 374,89 zł, 5 169,39 zł, 6 890,71 zł, 5 515 82 zł, 7 924,59 zł,

1 039,30 zł. Takie wyliczenie było możliwe dzięki ustaleniu stopnia udziału żądania każdego z powodów w wartości przedmiotu sporu, stanowiącej sumę wszystkich żądań pozwów głównych (przykład: skoro powód W. B. (1) domagał się kwoty 1 620 833,17 zł, to stanowiła ona, przy wartości przedmiotu sporu 42 413 109,71 zł, 3,83 %. W efekcie przypadająca na W. B. część 3,83 % z kwoty 54 129,75 zł to 2 073,17 zł). W ten sam sposób Sąd wyliczył przypadającą na każdego z powodów część opłaty sądowej od pozwu – 100 000 zł, przyjmując procenty właściwe dla kolejnych powodów: 7 %, 7 %, 3,2 %, 8,92 %, 1,92 % (spadkobiercy J. K.), 1,92 %, 14,64 %, 2,54%, 9,55 %, 12,73 %, 10,19 %, 14,64 %, 1,92 %. Sąd uwzględnił fakt, że każdy z powodów poniósł koszty opłaty sądowej od zażalenia na postanowienie w przedmiocie odmowy wyłączenia sędziego – po 40 zł, jak również okoliczność, że powód R. U. uiszczył dwukrotnie zaliczki na opinię biegłych w łącznej wysokości 20 000 zł (poz. 157/2012

i 1236/12). Doprowadziło to do wyliczeń, zgodnie z którymi, powodom należy się po 56 % poniesionych przez nich kosztów, co odpowiednio wynosi (stosując systematykę pozwu): 3 328,17 zł, 6 064,28 zł, 6 064,28 zł, 2 784,40 zł, 7 721,48 zł, 1 679,60 zł (solidarnie dla spadkobierców J. K.), 1 679,60 zł, 12 658,57 zł, 3 954,89 zł, 8 265,25 zł, 11 009,99 zł, 8 817,65 zł, 23 858,57 zł, 1 679,60 zł.

Koszty strony pozwanej w sprawie z powództw głównych wyniosły

131 881,10 zł, na co składają się: 124 641,10 zł wpłaconych zaliczek na opinie biegłych, 40 zł – opłata sądowa od zażalenia na postanowienie z 19 maja 2017 r., 7 200 zł – koszty zastępstwa procesowego. Wygrana strony pozwanej to 44 %, stąd należny jej zwrot kosztów to 58 027,68 zł. W rozbiciu na poszczególnych powodów są to kwoty (wg tej samej systematyki pozwu): 1 590,93 zł, 2 907,70 zł, 2 907,70 zł, 1 329,23 zł, 3 705,24 zł, 797,54 zł (spadkobiercy J. K.), 797,54 zł, 6 081,25 zł, 1 055,08 zł, 3966,94 zł, 5 287,87 zł, 4 232,78 zł, 6 081,25 zł, 797,54 zł.

W ostatecznym rozrachunku, na podstawie art. 100 k.p.c., stronie pozwanej od powodów należą się kwoty jak w punktach od XVI do XXIX.

O kosztach zastępstwa procesowego powstałych w związku z wytoczeniem powództwa wzajemnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., jak w punktach od XXXI do XLIV.

O brakujących w sprawie kosztach sądowych na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 100 k.p.c., orzeczono jak w pkt XLV wyroku.

Apelację od wyroku złożyli powodowie zaskarżając wyrok w części:

1. odnośnie do powoda/pozwanego wzajemnego W. B. (1)
— oddalającej powództwo główne co do kwoty 711451,90 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty od tej kwoty, jak również w części rozstrzygającej o kosztach procesu z powództwa głównego i kosztach sądowych;
2. odnośnie do powoda/pozwanego wzajemnego H. C.
- oddalającej powództwo główne co do kwoty 1 304 328,49 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty od tej kwoty, jak również w części rozstrzygającej o kosztach procesu z powództwa głównego i kosztach sądowych;
3. odnośnie do powoda/pozwanego wzajemnego J. G. (1)
— oddalającej powództwo główne co do kwoty 1 304 328,49 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty od tej kwoty, jak również w części rozstrzygającej o kosztach procesu z powództwa głównego i kosztach sądowych;
4. odnośnie do powoda/pozwanego wzajemnie J. J. — oddalającej powództwo główne co do kwoty 592 876,59 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty od tej kwoty, jak również w części rozstrzygającej o kosztach procesu z powództwa głównego i kosztach sądowych;
5. odnośnie do powoda/pozwanego wzajemnego M. J. (1) — oddalającej powództwo główne co do kwoty 1 660 054,45 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty od tej kwoty, jak również w części rozstrzygającej o kosztach procesu z powództwa głównego i kosztach sądowych;
6. odnośnie do powódek/pozwanych wzajemnych B. K., E. K. i I. K. — oddalającej powództwo główne co do kwoty 355 725,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty od tej kwoty, jak również w części rozstrzygającej o kosztach procesu z powództwa głównego i kosztach sądowych;
7. odnośnie do powoda/pozwanego wzajemnego L. O. - oddalającej powództwo główne co do kwoty 355 725,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty od tej kwoty, jak również w części rozstrzygającej o kosztach procesu z powództwa głównego i kosztach sądowych;

8. odnośnie do powoda/pozwanego wzajemnego S. P. - oddalającej powództwo główne co do kwoty 2 727 232,31 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty od tej kwoty, jak również w części rozstrzygającej o kosztach procesu z powództwa głównego i kosztach sądowych;

9. odnośnie do powoda/pozwanego wzajemnego M. P. (1) - oddalającej powództwo główne co do kwoty 474 301,27 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty od tej kwoty, jak również w części rozstrzygającej o kosztach procesu z powództwa głównego i kosztach sądowych;

10. odnośnie do powoda/pozwanego wzajemnego P. R. - oddalającej powództwo główne co do kwoty 1778 629,76 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty od tej kwoty, jak również w części rozstrzygającej o kosztach procesu z powództwa głównego i kosztach sądowych;

11. odnośnie do powoda/pozwanego wzajemnego G. S. - oddalającej powództwo główne co do kwoty 2 371 506,35 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty od tej kwoty, jak również w części rozstrzygającej o kosztach procesu z powództwa głównego i kosztach sądowych;

12. odnośnie do powoda/pozwanego wzajemnego M. S. (1) — oddalającej powództwo główne co do kwoty 1 897 205,08 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty od tej kwoty, jak również w części rozstrzygającej o kosztach procesu z powództwa głównego i kosztach sądowych;

13. odnośnie do powoda/pozwanego wzajemnego R. U. -oddalającej powództwo główne co do kwoty 2 727 232,31 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty - od tej kwoty, jak również w części rozstrzygającej o kosztach procesu z powództwa głównego i kosztach sądowych;

14. odnośnie do powoda/pozwanego wzajemnego R. Ż. - oddalającej powództwo główne co do kwoty 355 725,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 do 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie licznymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty od tej kwoty, jak również w części rozstrzygającej o kosztach procesu z powództwa głównego i kosztach sądowych; tj. obejmującej pkt XV-XXIX, XLV ww. wyroku.

Zaskarżonemu wyrokowi powodowie zarzucili:

I. Naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj.;

1) art. 233 § 1 k.p.c. z uwagi na przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, poprzez błędną, sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę materiału dowodowego, polegającą na przyjęciu okoliczności faktycznych szczegółowo wskazanych w apelacji (k: 5265-5267, 5299-5301) oraz poprzez brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego polegający na pominięciu w tej ocenie wprowadzenia do rocznego sprawozdania finansowego za 2006r. pozwanej/powódki wzajemnej, z którego wyraźnie wynika, że według przyjętych w spółce zasad rachunkowości i metod wyceny zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego odnoszone są jako koszty lub przychody finansowe w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały, a nie jako przychody

i koszty ze sprzedaży;

3) art. 233 § 1 w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez zbyt szerokie przyjęcie, że problematyka instrumentów pochodnych stanowi przedmiot zarządzania finansami i jako taka wymaga wiadomości specjalnych a Sąd I instancji powinien pominąć i dokonać samodzielnej oceny prawnej tej kwestii;

4) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku, zeznaniom których świadków zawnioskowanych przez powodów/pozwanych wzajemnych Sąd I instancji odmówił dania wiary przy ustalaniu, że stanowisko powodów co do braku podstaw do uwzględnienia wyniku na transakcjach zabezpieczających jako koniecznego elementu przy kalkulacji zysku nie zasługuje na uwzględnienie, co znacznie uniemożliwia skontrolowanie wyroku w tym zakresie.

- art. 100 k.p.c. poprzez nieprawidłowe rozdzielenie kosztów postępowania w zakresie powództwa głównego.

II. naruszenie prawa materialnego, tj.:

1) art. 65 § 1 i 2 k.c. poprzez dokonanie błędnej wykładni oświadczeń woli stron zawartych w Umowie (...) z 17 maja 1997r. i aneksach do niej,

2) art. 354 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie innej niż ta wynikająca z Umowy (...) z 17 maja 1997 r. i aneksów do niej, w tym Aneksu nr (...) z 27 lutego 2003 r., metodyki liczenia wynagrodzenia twórców za stosowanie Projektu nr (...), uwzględniającej korektę wynagrodzenia o wynik na transakcjach zabezpieczających, co stanowi naruszenie zasady *pacta sunt servanda* wynikającej pośrednio z tego przepisu;

3) art. 35a ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm., dalej: RachU) poprzez jego niezastosowanie i nieustalenie, czy kontrakty, które pozwana/powódka wzajemna stosowała do zabezpieczenia spełniają warunki określone w przedmiotowym przepisie, a w konsekwencji, czy w ogóle ich wartość i zmiany ich wartości mogły być uwzględniane przy wycenie zabezpieczanych za ich pomocą aktywów lub pasywów;

4) art. 4 ust. 1 w zw. z art. 5 ust 1 w zw. z art. 45 ust 1 i 2 RachU w zw. z Załącznikiem 1 pt. „Zakres informacji wykazywanych w sprawozdaniu finansowym, o którym mowa w art. 45 ustawy, dla jednostek innych niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji” poprzez ich niezastosowanie i przyjęcie, że do wyliczenia wskaźnika C (zysk ze sprzedaży) powinien zostać zaliczony wynik na transakcjach zabezpieczających, podczas gdy wynik na transakcjach zabezpieczających jest przychodem/kosztem finansowym i zgodnie ze wskazanymi przepisami o rachunkowości nie wpływa na zysk/stratę ze sprzedaży;

5) art. 83 ustawy z dnia 19 października 1972 r. (tekst jedn. Dz. U. z 1993 r. Nr 26, poz. 117 z późn. zm., dalej: WynalazU) w zw. z pkt 3.3. Załącznika pt. „Metodyka ustalania efektów ekonomicznych uzyskanych z tytułu korzystania z projektów” do „Zasad funkcjonowania wynalazczości w (...) S.A.” stanowiących Załącznik nr (...) do Uchwały Nr (...) Zarządu (...) S.A. z 7 kwietnia 1997 r. poprzez ich niezastosowanie i uznanie, że wynagrodzenie twórców za ósmy rok stosowania Projektu nr (...) powinno uwzględniać wynik na transakcjach zabezpieczających, podczas gdy przy ustalaniu efektów ekonomicznych uzyskanych z tytułu korzystania z projektu racjonalizatorskiego mogły być uwzględniane jedynie efekty pozostające w związku przyczynowym z wykorzystywanym projektem, a wyniki na transakcjach zabezpieczających nie spełniają tego warunku.

6) art. 76 k.c. w zw. z art. 77 § 1 k.c. i art. 78 k.c. poprzez ocenę, iż wewnętrzne regulacje prawne w (...) wydane po zawarciu w/w umowy mogą z mocą prawie wiążącą dokonywać efektywnie zmian metodyki obliczania efektów ekonomicznych uzgodnionej przez strony w umowie stron.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty, na podstawie art. 386 § 1 w zw. z art. 368 § 1 pkt 5 k.p.c. powodowie wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku w części, tj. poprzez:

a) zasądzenie od pozwanej /powódki wzajemnej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego W. B. (1) dalszej kwoty 711 451,90 zł z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 r. do 31 grudnia 2015 r.,
- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

b) zasądzenie od pozwanej/powódki wzajemnej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego H. C. dalszej kwoty 1 304 328,49 zł z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 r. do 31 grudnia 2015 r.,
- ustawowymi za opóźnienie Uczonymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

a) zasądzenie od pozwanej/powódki wzajemnej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego J. G. (1) dalszej kwoty 1 304 328,49 zł z odsetkami:

- ustawowymi Uczonymi od 1 marca 2007 r. do 31 grudnia 2015 r.,
- ustawowymi za opóźnienie Uczonymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

b) zasądzenie od pozwanej/powódki wzajemnej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego J. J. dalszej kwoty 592 876,59 zł z odsetkami: ustawowymi Uczonymi od 1 marca 2007r. do 31 grudnia 2015 r.,

- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

c) zasądzenie od pozwanej/powódki wzajemnej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego M. J. (1) dalszej kwoty 1 660 054,45 zł z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 r. do 31 grudnia 2015 r.,
- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

d) zasądzenie od pozwanej/powódki wzajemnej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. na rzecz powódek/po zwanych wzajemnych B. K., E. K. i I. K. solidarnie dalszej kwoty 355 725,96 zł z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 r. do 31 grudnia 2015 r.,
- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

e) zasądzenie od pozwanej/powódki wzajemnej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego L. O. dalszej kwoty 355 725,96 zł z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 r. do 31 grudnia 2015 r.,
- ustawowymi za opóźnienie Uczonymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

f) zasądzenie od pozwanej/powódki wzajemnej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego S. P. dalszej kwoty 2 727 232,31 zł z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 r. do 31 grudnia 2015 r.,
- ustawowymi za opóźnienie Uczonymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty⁷;

g) zasądzenie od pozwanej/powódki wzajemnej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego M. P. (2) dalszej kwoty 474 301,27 zł z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 r. do 31 grudnia 2015 r.,

- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

h) zasądzenie od pozwanej/powódki wzajemnej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego P. R. dalszej kwoty 1 778 629,76 zł z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 r. do 31 grudnia 2015 r.,
- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

i) zasądzenie od pozwanej/powódki wzajemnej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego G. S. dalszej kwoty 2 371 506,35 zł z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 r. do 31 grudnia 2015 r.,
- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

j) zasądzenie od pozwanej/powódki wzajemnej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego M. S. (1) dalszej kwoty 1 897 205,08 zł z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 r. do 31 grudnia 2015 r.,
- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

k) zasądzenie od pozwanego/powoda wzajemnego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego R. U. dalszej kwoty 2 727 232,31 zł z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 r. do 31 grudnia 2015 r.,
- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

l) zasądzenie od pozwanej/powódki wzajemnej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. na rzecz powoda/pozwanego wzajemnego R. Ż. dalszej kwoty 355 725,96 zł z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi od 1 marca 2007 r. do 31 grudnia 2015 r.,
- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

o) zasądzenie od pozwanej/powódki wzajemnej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. na rzecz każdego z powodów/pozwanych wzajemnych, tj. W. B. (1), H. C., J. G. (1), J. J., M. J. (1), B. K., E. K., I. K., L. O., S. P., M. P. (1), P. R., G. S., M. S. (1), R. U. i R. Ż. kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 6-krotności stawki minimalnej i opłat skarbowych od pełnomocnictw, według norm przepisanych, a także zwrotu wydatków pełnomocnika w postaci kosztów dojazdu na rozprawy w wysokości 10 929,75 zł.

Apelację od wyroku złożyła również strona pozwana zaskarżając wyrok w części:

a) co do punktów od I do XIV tenoru wyroku - w zakresie całości rozstrzygnięć zawartych w tych punktach;

b) co do punktu XXX tenoru wyroku - w zakresie:

- oddalenia powództw wzajemnych o zasądzenie należności pieniężnych w kwotach objętych wnioskiem o zmianę zaskarżanego wyroku zawartym w punkcie XIII lit. (B) petitum niniejszej apelacji, wraz z odsetkami od tych należności,

- oddalenia wniosku o zasądzenie kosztów postępowania z powództwa głównego według norm przepisanych, ponad kwoty zasądzone w punktach od XVI do XXIX tenoru wyroku;

c) co do punktów od XXXI do XLIV tenoru wyroku - w zakresie całości rozstrzygnięć zawartych w tych punktach.

Na zasadzie art. 368 §1 pkt 2 k.p.c., zaskarżanemu wyrokowi strona pozwana zarzucam mające wpływ na wynik sprawy naruszenie przepisów postępowania, w postaci:

- art. 233 § 1 k.p.c. przejawiające się w wykroczeniu ponad zasadę swobodnej oceny dowodów poprzez dokonanie oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego częściowo w sposób dowolny i niezgodnie z zasadami doświadczenia życiowego, a także na sformułowaniu, na podstawie przeprowadzonych dowodów, wniosków, które uchybiają zasadom prawidłowego wnioskowania, nie uwzględniając związków przyczynowo - skutkowych zachodzących pomiędzy poszczególnymi stwierdzonymi okolicznościami, co łącznie skutkowało poczynieniem następujących błędnych ustaleń faktycznych szczegółowo wskazanych w apelacji

- art. 217 §1 i art. 227 k.p.c. w zw. z art. 285 § 1 k.p.c. i art. 286 k.p.c. polegające na oddaleniu wniosków dowodowych pozwanej głównej na rozprawie podczas posiedzenia dnia 5 czerwca 2018 roku, zgłoszonych w piśmie przygotowawczym z dnia 14 czerwca 2017 roku i ponowionych w piśmie przygotowawczym z dnia 5 października 2017 roku, pomimo, że zostały one zgłoszone w terminie, a nadto ich przeprowadzenie służyło ustaleniu okoliczności mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie;

a także naruszenie prawa materialnego, w postaci:

- art. 56 k.c. poprzez jego błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, iż (i) klauzłą (przyczyną prawną) dokonania czynności prawnej modyfikującej jest sama umowa modyfikowana;

- art. 353¹ k.c. poprzez jego błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, iż nie stanowi wykroczenia ponad zasadę swobody kontraktowej dokonanie czynności prawnej, której treścią jest przedłużenie okresu wypłaty, a tym samym podwyższenie wynagrodzenia z tytułu korzyści uzyskiwanych ze stosowania projektu racjonalizatorskiego

- art. 58 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji gdy aneks numer (...) z dnia 22 marca 2004 roku do umowy nr (...) z dnia 17 maja 1997 roku, był nieważny ze względu na nieistnienie i nieujawnienie w jego treści przyczyny prawnej przysporzenia na rzecz powodów głównych, jak również ze względu na wykroczenie ponad zasadę swobody kontraktowania polegającą na zaciągnięciu zobowiązania do zapłaty na rzecz powodów głównych dodatkowego wynagrodzenia twórcy projektu racjonalizatorskiego bez uzyskania świadczenia ekwiwalentnego;

- art. 58 § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji gdy aneks numer (...) z dnia 22 marca 2004 roku do umowy nr (...) z dnia 17 maja 1997 roku był nieważny ze względu na sprzeczność z zasadami współżycia społecznego,

- art. 405 kodeksu cywilnego w zw. z art. 410 §2 kodeksu cywilnego, poprzez jego niezastosowanie w sytuacji gdy w przypadku spełnienia świadczeń

w wykonaniu nieważnego aneksu numer (...) z dnia 22 marca 2004 roku do umowy nr (...) z dnia 17 maja 1997 roku, podlegały one zwrotowi jako świadczenia nienależne;

- art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości (t. j. Dz. U. z 1993 r. Nr 26 poz. 117 ze zm.) w zw. z art. 315 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2000r. - Prawo własności przemysłowej (t.j. Dz. U. 2017 poz. 776), poprzez jego zastosowanie w sytuacji gdy przepis ten nie obowiązywał już w dacie zawarcia aneksu numer (...) z dnia 22 marca 2004 roku do umowy nr (...) z dnia 17 maja 1997 roku, ani w dacie zapłaty przez pozwaną główną wynagrodzenia, roszczenie o zwrot którego stanowi przedmiot powództw wzajemnych;

- art. 100 ustawy z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości (t. j. Dz. U. z 1993 r. Nr 26 poz. 117 ze zm.) w zw. z art. 315 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. - Prawo własności przemysłowej (t.j. Dz. U. 2017 poz. 776), poprzez jego zastosowanie w sytuacji gdy przepis ten nie obowiązywał już w dacie zawarcia aneksu numer (...) z dnia 22 marca 2004 roku do umowy nr (...)z dnia 17 maja 1997 roku, a ponadto pomimo, że strona powodowa nie dochodziła roszczeń z tytułu podwyższenia wynagrodzenia jako pozostającego w rażącej dysproporcji do korzyści uzyskiwanych przez pozwaną główną, a samo wynagrodzenie powodów głównych nie pozostawało w rażącej dysproporcji do tych korzyści;

- art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości (t. j. Dz. U. z 1993 r. Nr 26 poz. 117 ze zm.) w zw. z art. 315 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2000r. - Prawo własności przemysłowej (t.j. Dz. U. 2017 poz. 776) poprzez jego zastosowanie w sytuacji gdy przepis ten nie obowiązywał już w dacie zawarcia aneksu numer (...) z dnia 22 marca 2004 roku do umowy nr (...) z dnia 17 maja 1997 roku, a ponadto gdy żadna z osób po stronie powodowej nie dochodziła roszczeń tytułem wynagrodzenia należnego osobie, która u przedsiębiorcy udzieliła twórcy projektu wynalazczego pomocy w jego dokonaniu;

- art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji gdy dochodzenie przez powodów głównych roszczeń o zapłatę dodatkowego wynagrodzenia twórcy projektu wynalazczego, ponad należności już wypłacone z tytułu stosowania projektu racjonalizatorskiego nr (...) w latach 1999-2005, jest działaniem sprzecznym z zasadami współzycia społecznego.

Strona pozwana wniosła o:

1. w zakresie punktów od I do XIV tenoru wyroku - poprzez oddalenie w całości powództw głównych dochodzonych przez W. B. (1), H. C., J. G. (1), J. J., M. J. (1), solidarnie przez B. K., E. K. i I. K., L. O., S. P., M. P. (1), P. R., G. S., M. S. (1), R. U., R. Ż.;

2. w zakresie punktu XXX tenoru wyroku - poprzez zasądzenie na rzecz powódki wzajemnej - (...) S.A., od:

- W. B. (1) kwoty 962.865,29 złotych, (słownie: dziewięćset sześćdziesiąt dwa tysiące osiemset sześćdziesiąt pięć złotych 29/100) wraz

z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- H. C. kwoty 1.765.253,04 zł (słownie: jeden milion siedemset sześćdziesiąt pięć tysięcy dwieście pięćdziesiąt trzy złote 04/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- J. G. (1) kwoty 1.765.253,04 złotych (słownie: jeden milion siedemset sześćdziesiąt pięć tysięcy dwieście pięćdziesiąt trzy złote 04/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- J. J. kwoty 802.387,74 złotych (słownie: osiemset dwa tysiące trzysta osiemdziesiąt siedem złotych 74/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
- M. J. (1) kwoty 2.246.685,69 złotych (słownie: dwa miliony dwieście czterdzieści sześć tysięcy sześćset osiemdziesiąt pięć złotych 69/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
- B. K., E. K., I. K., solidarnie, kwoty 481.432,64 złotych (słownie: czterysta osiemdziesiąt jeden tysięcy czterysta trzydzieści dwa złote 64/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
- L. O. kwoty 481.432,64 złotych (słownie: czterysta osiemdziesiąt jeden tysięcy czterysta trzydzieści dwa złote 64/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
- S. P. kwoty 3.690.983,64 złotych (słownie: trzy miliony sześćset dziewięćdziesiąt tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt trzy złote 64/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
- M. P. (1) kwoty 641.910,20 złotych (słownie: sześćset czterdzieści jeden tysięcy dziewięćset dziesięć złotych 20/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
- P. R. kwoty 2.407.163,24 złotych (słownie: dwa miliony czterysta siedem tysięcy sto sześćdziesiąt trzy złote 24/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
- G. S. kwoty 3.209.550,99 złotych (słownie: trzy miliony dwieście dziewięć tysięcy pięćset pięćdziesiąt złotych 99/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
- M. S. (1) kwoty 2.567.640,81 złotych (słownie: dwa miliony pięćset sześćdziesiąt siedem tysięcy sześćset czterdzieści złotych 81/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty, R. U., kwoty 3.690.983,64 złotych (słownie: trzy miliony sześćset dziewięćdziesiąt tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt trzy złote 64/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
- R. Ź. kwoty 481.432,64 złotych (słownie: czterysta osiemdziesiąt jeden złotych czterysta trzydzieści dwa złote 64/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

ewentualnie (wniosek ewentualny) - w związku z podtrzymywaniem przez skarżącą ewentualnego zarzutu potrącenia, a tym samym sformułowanych ewentualnie (roszczenie ewentualne) żądań pozwów wzajemnych - poprzez zasądzenie na rzecz powódki wzajemnej - (...) S.A., od:

- W. B. (1) kwoty 889.176,57 złotych (słownie: osiemset osiemdziesiąt dziewięć tysięcy sto siedemdziesiąt sześć złotych 57/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- H. C. kwoty 1.630.116,73 złotych (słownie: jeden milion sześćset trzydzieści tysięcy sto szesnaście złotych 73/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- J. G. (1) kwoty 1.630.116,73 złotych (słownie: jeden milion sześćset trzydzieści tysięcy sto szesnaście złotych 73/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- J. J. kwoty 740.962,14 złotych (słownie: siedemset czterdzieści tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt dwa złote 14/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- M. J. (1) kwoty 2.074.694,02 złotych (słownie: dwa miliony siedemdziesiąt cztery tysiące sześćset dziewięćdziesiąt cztery złote 02/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- B. K., E. K., I. K., solidarnie, kwoty 444.567,28 złotych (słownie: czterysta czterdzieści cztery tysiące pięćset sześćdziesiąt siedem złotych 28/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- L. O. kwoty 444.567,28 złotych (słownie: czterysta czterdzieści cztery tysiące pięćset sześćdziesiąt siedem złotych 28/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- S. P. kwoty 3.408.485,90 złotych (słownie: trzy miliony czterysta osiem tysięcy czterysta osiemdziesiąt pięć złotych 90/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- M. P. (1) kwoty 592.769,72 złotych (słownie: pięćset dziewięćdziesiąt dwa tysiące siedemset sześćdziesiąt dziewięć złotych 72/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- P. R. kwoty 2.222.886,46 złotych (słownie: dwa miliony dwieście dwadzieścia dwa tysiące osiemset osiemdziesiąt sześć złotych 46/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- G. S. kwoty 2.963.848,61 złotych (słownie: dwa miliony dziewięćset sześćdziesiąt trzy tysiące osiemset czterdzieści osiem złotych 61/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- M. S. (1) kwoty 2.371.078,91 złotych (słownie: dwa miliony trzysta siedemdziesiąt jeden tysięcy siedemdziesiąt osiem złotych 91/100) wraz

z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- R. U., kwoty 3.408.485,90 złotych (słownie: trzy miliony czterysta osiem tysięcy czterysta osiemdziesiąt pięć złotych 90/100) wraz

z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

- R. Ż. kwoty 444.567,28 złotych (słownie: czterysta czterdzieści cztery tysiące pięćset sześćdziesiąt siedem złotych 28/100) wraz z odsetkami w ustawowej wysokości od daty wniesienia powództwa wzajemnego do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

II. na podstawie art. 98 §1 k.p.c. w zw. z art. 391 §1 k.p.c., o zasądzenie od powodów głównych na rzecz pozwanej głównej, zwrotu kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, za instancję odwoławczą oraz za I instancję - w zakresie wykraczającym ponad koszty zasądzone w punktach XVI - XXIX tenoru wyroku, według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja zarówno powodów/pozwanych wzajemnie jak i strony pozwanej/powoda wzajemnego pozostawały niezasadne. Uwzględniony został jedynie zarzut apelacji powodów/pozwanych wzajemnie w przedmiocie kosztów procesu. W istocie błąd w tym zakresie Sądu pierwszej instancji sprowadzał się do obciążenia kosztami powodów zamiast strony pozwanej – co do wysokości koszty te polegały na drobnej korekcie po szczegółowym ich przeliczeniu według zasad, składników i wyniku procesu.

Sąd pierwszej instancji dokonał w sprawie prawidłowych ustaleń faktycznych i Sąd Apelacyjny te ustalenia w całości przyjmuje za własne.

Apelacja strony pozwanej została skierowana co do zasady – obowiązku strony pozwanej zapłaty wynagrodzenia zarówno za dochodzony w procesie rok 2006r. jak i za wcześniejsze okresy – kwestionowane przez stronę pozwaną wypłacone wynagrodzenia za lata 2004-2005.

Dla skutecznego podniesienia naruszenia art. 233 § 21 k.p.c. nie jest wystarczające sformułowanie zarzutów skierowanych do oceny stanu faktycznego w sprawie zgodnego z interesem i stanowiskiem strony. Należy podnieść takie zarzuty, które pozwalałyby na ocenę, iż Sąd rozpoznając sprawę w istocie dokonał oceny dowodów w sposób przekraczający przyznaną Sądowi w tym zakresie swobodę, i w sposób sprzeczny z logiką. Zarzuty obu stron na taką ocenę nie pozwalają.

Ocena Sądu pierwszej instancji cech projektu powodów jako racjonalizatorskiego w rozumieniu ustawy z 19 października 1972r. o wynalazczości (Dz.U.1993.26.117.) została szczegółowo uzasadniona. Należy zaznaczyć, co niezbędne, iż w sprawie właśnie przepisy ustawy znajdują zastosowanie. Należało bowiem podzielić zapatrywanie Sądu pierwszej instancji, iż Aneks z 2004r. do umowy nie stanowił podstawy dla istnienia nowego stosunku prawnego a jedynie modyfikował dotychczasowy podlegający regulacji ustawy. Zarzuty konieczności poczynienia w tym zakresie

samodzielnych ustaleń przez Sąd pozostają w zasadzie oderwane od przedmiotu sprawy. Cechy projektu wynikające z 83 cyt. ustawy

o wynalazczości niezbędne do dokonania oceny jego racjonalizatorskiego charakteru przewidują uznanie przez przedsiębiorcę za taki projekt, zgłoszenie przez twórcę

i ocenę, iż projekt nadaje się do zastosowania. Sąd pierwszej instancji wskazywał, iż nie kwestionowane pozostawało od daty zawarcia umowy, iż projekt był uznawany przez stronę pozwaną za racjonalizatorski i jako taki projekt był wdrażany

i wynagradzany. Zasadnie w tym zakresie należało przyjąć, iż zarzuty podniesione na etapie ostatniego roku wykonywania projektu, co do ważności etapów jego zawierania pozostają bezprzedmiotowe (a zatem co do uzyskanej przez twórców uprzedniej zgody od przełożonych i naruszania przepisów wewnętrznych strony pozwanej przy zawieraniu umowy). Niewątpliwie projekt został zgłoszony przez ich twórców – zawarta została umowa regulująca sposób i podstawy jego wdrożenia

w tym, w zakresie sposobu wynagradzania jego twórców. Ostatni element, iż projekt nadaje się do zastosowania wymagał opinii biegłych w tym zakresie. Sąd nie dysponuje wiadomościami specjalnymi pozwalającymi na samodzielną ocenę, iż przygotowany opis projektu zawierał dane wystarczające do realizacji projektu

i w jakim zakresie elementy składowe zastosowane, wdrożone na kolejnych etapach i nie wdrożone wskazują na brak możliwości realizacji projektu i brak jego zastosowania. W tym zakresie niezbędna pozostawała opinia biegłych.

Sąd pierwszej instancji szczegółowo odnosił się do opinii biegłych L. B.

i Instytutu (...) im. (...)

w K. i nie ma potrzeby przywoływania ponownie tych prawidłowych rozważań. Należy jedynie dodać, iż z pewnością z opinii biegłych wynika, iż projekt nadawał się do realizacji i pozwalał na osiągnięcie efektu produkcyjnego w postaci zwiększonej efektywności pozyskiwania finalnego rezultatu. W ocenie Sądu Apelacyjnego powyższa ocena pozostaje wystarczająca dla przyjęcia, iż projekt powodów spełniał wymogi projektu racjonalizatorskiego. Samo kwestionowanie przez świadka M. K. powyższych ustaleń, nie zmienia tej oceny wyrażonej przez biegłych specjalistów w tym zakresie.

Strona pozwana nie wskazuje na czym Sąd miałby oprzeć założenie, iż projekt powodów wykorzystał rozwiązanie zaproponowane w opinii B.

z 1978r. Biegli jednoznacznie wskazali na różnice pomiędzy oboma rozwiązaniami. Niewątpliwym pozostaje również, iż proponowane w 1978 r. rozwiązania nie zostały wdrożone ponieważ nie wskazano dokładnie sposobu jego wdrożenia.

W konsekwencji należało przyjąć, iż nie zostało wykazane w sprawie by wzrost produkcji w latach 2003 – 2006r., przy założeniach znanych stronie pozwanej od 1978r., przy wykorzystaniu, jak twierdzi strona takich samych założeń i przy wykorzystaniu tych samych mocy, można było uznać za skutek innych działań niż wdrażanie projektu powodów. Jak wskazano wyżej ocena zakresu, w jakim projekt, mimo nie wdrożenia jego elementów czy też zastosowania w określonym zakładzie górniczym tylko czasowo, mimo to pozostawał racjonalizatorskim, może być oparta jedynie na opinii biegłych, która jednoznacznie wiąże wyniki osiągnięte przez stronę pozwaną z wdrażaniem projektu powodów. Wnioski biegłych w tym zakresie pozostają logiczne. A zatem należało oceniać niewątpliwie skutki, jakie w procesie produkcji zostały osiągnięte. Biegli wskazywali wprost na skokowy wzrost produkcji przypisując jego powstanie zastosowaniu projektu powodów.

Mając powyższe na uwadze należało przyjąć, iż roszczenie powodów oparte pozostaje na wykonaniu projektu racjonalizatorskiego, za którego wykonanie należało się powodom umówione wynagrodzenie.

Konsekwencją oceny całego procesu wdrażania projektu pozostaje prawidłowe założenie, jakie czyni Sąd pierwszej instancji co do podstaw zawarcia pomiędzy stronami Aneksu do umowy przedłużającego okres, w jakim twórcom należne będzie wynagrodzenie. Dane, na które powołują się biegli wskazują na przygotowania i wdrażanie projektu w latach 1999 – 2002 i skokowe efekty produkcji dopiero w kolejnych latach. Należy zatem wskazać, iż skutki wynikające z umowy dla twórców, w odniesieniu do okresu obowiązywania umowy i przewidziane w niej wynagrodzenia, można oceniać dopiero w kolejnych latach jej obowiązywania,

z przyczyn niezależnych od twórców. Aneks do umowy odpowiadał zatem założeniom, jakie leżały u podstaw zawartej umowy tj. co do należnego twórcom wynagrodzenia. Oświadczenia woli stron umowy należy oceniać w kontekście wszystkich okoliczności, w jakich oświadczenie jest składane (art. 65 k.c.).

Nie można zatem pomijać okoliczności, iż projekt został wdrożony przez stronę pozwaną a jego wymierne efekty można było odnotować dopiero w kolejnych latach obowiązywania umowy. Znaczący efekt został osiągnięty w czasie, w którym już twórcom miało nie przysługiwać wynagrodzenie. Można założyć, iż tych warunkach, strona pozwana wstrzymując wykonanie projektu uzyskiwała korzyść kosztem pracy twórczej jej autorów. Cel umowy został osiągnięty, zatem kiedy doszło do pełnej realizacji projektu i w konsekwencji uzasadnienie znajduje przedłużenie okresu jej trwania o kolejne lata, kiedy efekt pracy powodów mógł znaleźć odzwierciedlenie w należnym wynagrodzeniu. Kwestionowanie zatem przez stronę pozwaną podstaw do zawarcia aneksu do umowy nie znajduje uzasadnienia. W konsekwencji za należne należało uznać wynagrodzenie wypłacone powodom za lata 2004 i 2005. Zgłoszone w powództwie wzajemnym roszczenie strony pozwanej w tym zakresie należało uznać za nieuzasadnione. Dalsze zgłoszone jako ewentualne zarzuty potrącenia pozostają również bezprzedmiotowe.

Z powyższych przyczyn apelacja strony pozwanej podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Sąd Apelacyjny przyjął za Sądem pierwszej instancji, iż sposób liczenia wynagrodzenia powodów oparty na opinii biegłych przy założeniu wariantu uwzględniającego realne koszty uzyskania produktu finalnego, pozostaje uzasadniony, w kontekście zawartej przez strony umowy. Powodowie kwestionowali sposób liczenia wymiernych efektów wdrożenia projektu odrywając wynagrodzenie od zapisów umowy i sposobu jej dotychczasowego wykonywania. Apelacja powodów wskazuje na zeznania świadków i powodów jako potwierdzenie właściwego sposobu wyliczenia wynagrodzenia powodów. Należy jednak stwierdzić, iż twierdzenie dwóch powodów w tym zakresie i świadka S. S. (1) nie pozwalają na czynienie ustaleń, na jakich opiera się apelacja. Z zeznań tych nie wynika, jakie składniki kosztów wytworzenia przy zastosowaniu projektu strony umowy przewidziały jako podstawę rozliczeń a które nie. Wbrew twierdzeniom apelacji na etapie zawierania umowy żaden z powodów nie analizował sposobu rozliczania projektu. W tym zakresie jak można przypuszczać sposób rozliczeń przyjęty był

w drodze praktyki opartej na wewnętrznym Regulaminie strony pozwanej. Zasadnie w tym zakresie Sąd pierwszej instancji wskazywał na służby finansowe strony pozwanej, które dokonywały rozliczeń. Należało wziąć pod uwagę zeznania również innych świadków w tym zakresie (R. G. i A. S. (2))

a nie tylko twierdzenia strony o powyższych faktach. Zarzuty apelacji odnoszące się do składników kosztów, ich rachunkowego rozliczania i rozliczania kosztów użycia instrumentów finansowych pozostają oderwane od sensu umowy. Umowa przewiduje „efekty ekonomiczne” wdrożenia projektu jako podstawę procentowego wyliczenia wynagrodzenia. Sąd pierwszej instancji w tym zakresie poczynił prawidłowe

i wyczerpujące ustalenia faktyczne w oparciu o główną opinię Zespołu Ekspertów Wydziału Zarządzania Wyższej Szkoły Promocji w Warszawie, i których to ustaleń nie ma potrzeby ponownego powoływania. Należy jedynie dodać, iż biegli jako optymalną przyjęli metodę wyceny uwzględniającą realny zysk z zastosowania projektu. Mając na uwadze, iż umowa zawiera jedynie ogólne zapisy w tym zakresie oraz brak jasnych podstaw do oceny składników podstaw wyliczeń dokonywanych

w trakcie trwania umowy jest to jedyne logiczne rozwiązanie. Nie można przyjąć za powodami, iż niektóre z kosztów produkcji (czy operacji uwzględniających instrumenty finansowe) miałyby zostać z wyliczenia wyłączone. Sąd Apelacyjny nie znajduje podstaw do takiego założenia, jakie czynią w tym zakresie powodowie.

W świetle treści umowy przewidującej „efekt ekonomiczny” nie można założyć, iż będzie on jedynie sumą przychodów nie uwzględniającą kosztów wytworzenia (szeroko rozumianych). Proces produkcji prowadzi do uzyskania efektu ekonomicznego, który uwzględnia koszty jego uzyskania. Polemika, jaką prowadzi

w tym zakresie powodowie z prawidłowymi ustaleniami faktycznymi Sądu popartymi prawidłowymi rozważaniami nie znajduje uzasadnienia. Podważanie poszczególnych składników kosztów mogłoby wskazywać na ogólne oderwanie wynagrodzenia powodów od efektu ekonomicznego projektu a takich założeń nie można wywodzić

z wiążącej strony umowy. Szczegółowe rozważania biegłych odnoszące się do racjonalnych sposobów rozliczenia wynagrodzenia powodów nie pozostawiają wątpliwości, co było realnym efektem wdrożenia projektu, w warunkach

jego wdrażania, w konkretnym zakładzie produkcyjnym a nie przy hipotetycznych założeniach, na jakich opierają się powodowie.

Mając powyższe na uwadze apelacja powodów została oddalona na podstawie art. 385 k.p.c.

Zmiana wyroku jak wskazano wyżej wynika jedynie z błędu Sądu pierwszej instancji odnoszącego się do niewłaściwego obciążenia częścią kosztów procesu powodów zamiast strony pozwanej. Uwzględniając wynik procesu koszty procesu winny ostatecznie obciążać stronę pozwaną, przy uwzględnieniu prawidłowo ustalonego przez Sąd pierwszej instancji wyniku procesu, podstaw wyliczeń

i udziałów procentowych, w jakich powodowie w kosztach partycypowali.

Sąd Apelacyjny oparł się w tym zakresie na szczegółowych podstawach wskazanych przez Sąd pierwszej instancji, co do zasady jedynie obciążając nimi właściwą stronę – stronę pozwaną i korygując nieznacznie rachunkowo wyliczenia.

O kosztach postępowania apelacyjnego w istocie orzeczono na podstawie

art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c. Każda ze stron przegrała swoją apelację. Zakres, w jakim uwzględniona została apelacja powodów nie wpływał na wartość przedmiotu zaskarżenia. Wobec zgłoszenia w odpowiedziach na apelację żądań zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, każdej ze stron przysługiwały koszty zastępstwa i opłat od strony przeciwnej – podlegały zatem wzajemnemu zaliczeniu

i w konsekwencji zniesieniu pomiędzy stronami.